

TREBALL DE FI DE MÀSTER
Modalitat 6: Materials didàctics

Màster Univeritari en Professor/a d'Educació Secundària Obligatòria
i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyaments d'Idiomes
Especialitat: Català

**PROPOSTA D'UNITAT DIDÀCTICA: MÈTODE INTEGRAT DE
LLENGUA I LITERATURA A PARTIR DE L'OBRA DE
JOAN FUSTER**

Presentat per

MERITXELL AYET CASALTA

Tutor

DR. SERGI SERRA ADSUARA

Departament de Filologia i Cultures Europees

*A Carme, per ensenyar-me a ensenyar
i pels seus consells.*

*Al meu tutor, Sergi, per la paciència
i la implicació.*

A ma mare, també per la paciència.

Índex

Resum	
1. Introducció: justificació	1
2. Marc teòric	2
2.1. Evolució cap a l'enfocament comunicatiu	2
2.2. Aprenentatge cooperatiu	4
2.3. Integració de la llengua i la literatura des d'un enfocament comunicatiu	6
2.4. Assaig fusterià i figura de l'intel·lectual	7
2.5. Coavaluació.....	8
3. Context del centre	10
4. Unitat Didàctica	11
4.1. Justificació	11
4.2. Descripció	12
4.3. Continguts, criteris d'avaluació i competències	13
4.4. Metodologia	18
4.5. Temporització.....	19
4.6. Activitats	20
4.7. Avaluació	32
4.8. Adaptació per al PR4	32
4.8.1. Temporització.....	33
4.8.2. Activitats	33
4.8.3. Avaluació	37
4.8.4. Rúbrica alumnes	38
4.8.5. Rúbrica professora	38
4.8.6. Valoració final	39
5. Conclusions	41
6. Bibliografia i referències	42
7. Annexos	44
7.1. Fitxes d'activitats.....	44
7.2. Fitxes textos Joan Fuster	49
7.3. Mapa conceptual Unitat Didàctica.....	59
7.4. Fitxes coavaluació PR4.....	60
7.5. Taula avaluació grups (per a la professora) PR4	62
7.6. Avaluació individual alumnes UD completa.....	63
7.7. Trivialencià	63
7.8. Enllaços vídeos Activitat 9 PR4	64
7.9. Infografia Activitat 11.....	65
7.10. Normes del concurs	66
7.11. Lletra cançó amb buits i solucionari	67

7.12. Rúbrica article assagístic	69
7.13. Rúbrica entrevista	70
7.14. Rúbrica avaluació concurs	71
7.15. Rúbrica reportatge	71
7.16. Taula avaluació individual	72
7.17. Rúbrica coavaluació alumnes	72

Resum

Durant aquest màster s'ha parlat molt d'innovació educativa però, després de consultar diversos llibres de text per a dur a terme aquesta proposta didàctica amb coneixement de causa, hem comprovat que en tots es treballen la llengua i la literatura per separat, d'una manera prou teòrica i poc innovadora. Per què, tot i tenir tots els mecanismes, les lleis i els recursos a l'abast, no s'ensenyen la literatura i la llengua seguint un mètode integrat? Realment són els alumnes els únics responsables de no adquirir tots els coneixements que recull el currículum? Si una gran part de l'alumnat té problemes per adquirir certs coneixements o els oblida amb facilitat, no és del tot problema d'ells, també és problema de la manera d'ensenyar aquests coneixements. L'objectiu principal d'aquest TFM és tractar simultàniament els coneixements lingüístics relacionats amb la comunicació i la literatura del segle XX mitjançant l'assaig de Joan Fuster, l'intel·lectual per excel·lència del País Valencià del segle passat. Les conclusions extretes després de portar a la pràctica una adaptació de la proposta didàctica presentada són, per una banda, que els alumnes treballen millor amb activitats cooperatives; per una altra banda, que la comunicació i la literatura poden complementar-se l'una a l'altra perfectament i que els alumnes són capaços de recordar més conceptes quan aquests s'ensenyen de manera integrada.

Paraules clau: Joan Fuster, mètode integrat llengua i literatura, assaig periodístic, 4t ESO.

Abstract

During this Master's degree much has been said about educational innovations. Nevertheless, after reviewing some text books in order to do consciously this Master's Thesis, we found that all of these books explain language and literature separately, in a very theoretical and very little innovative manner. Why we do not combine language and literature if we have all the procedures, the law and the resources to do it? If students do not achieve all the goals that are in the curriculum, are they the only responsible? If a great amount of all the students have problems to achieve those goals or they forget them easily, it is not only their fault, it is also the teaching method what is causing the problem. The primary aim of this Master's Thesis is making a proposal to teach the linguistic knowledge related to communication and 20th century's literature together. The unifying thread of this proposal is Joan Fuster's essay, one of the most important Valencian intellectual of the last century. After applying a curricular adaptation of this Master's Thesis in a high school with real students we have drawn some conclusions: the first one, students work better doing cooperative learning activities; the second one, communication and literature can complement each other perfectly; and the third one, students can remember concepts that have been learned in an integrated way easily.

Key words: Joan Fuster, integrated method, language and literature, journalistic essay, 4t ESO.

1. Introducció: justificació

Aquesta unitat didàctica ha sigut dissenyada, per una banda, per millorar les mancances que hem trobat als llibres de text i, per una altra banda, per integrar l'habilitat comunicativa i la literatura de manera que aquest últim aspecte de la llengua no s'estudie de manera aïllada i descontextualitzada. Abans de començar-la, es va fer un estudi de diversos llibres de text de 4t d'ESO i 1r de Batxillerat, operació amb què vam veure que els aspectes lingüístics i la literatura que conformaven una unitat no tenien cap relació i que els alumnes estudiaven la literatura des d'un punt de vista historicista, és a dir, a partir del criteri cronològic.

D'acord amb el Decret 87/2015, els continguts de les unitats han d'estar integrats però, en adonar-nos que açò no s'aconseguia en la gran majoria dels llibres de text que havíem observat —si no en tots—, vam decidir intentar crear una situació imaginària on els alumnes exercitaren les seues habilitats comunicatives a l'hora que treballaren també la literatura, de manera que quedara reflectit allò que diu el Decret 87/2015.

Per portar-ho a terme, decidírem que el fil conductor d'aquesta unitat seria Joan Fuster i així es podria treballar l'assaig, un gènere literari en el qual no se sol aprofundir en els centres educatius, però que dona prou de joc per a treballar aspectes comunicatius com els textos argumentatius, els elements de la comunicació, la ironia i, per descomptat, l'obra d'un autor i intel·lectual valencià tan destacat, únic i compromés com ho va ser Fuster. Destaquem que molts alumnes no acaben d'entendre els seus textos, la seua forma d'expressar-se i el significat de les seues paraules que conviden a la reflexió i a qüestionar-ho tot. Per tant, per a ells l'assaig acaba sent un gènere literari avorrit i sense trellat i pensen que no els aporta res al seu dia a dia.

Les activitats que es proposen a continuació intenten ser innovadores i atractives per als alumnes, de manera que realitzar-les no siga una tasca feixuga. Aquestes activitats estan destinades, per una banda, a enaltir la figura de Fuster, l'erudit i pensador de Sueca que estimava la seua terra i que va promoure la unió dels Països Catalans; per una altra banda, millorar les destreses comunicatives dels alumnes de manera que no siguen dos aspectes independents del currículum. Tot i que hi ha textos de Joan Fuster per als quals els alumnes encara no estan preparats per a comprendre perquè no han adquirit la maduresa o el coneixement suficient per a fer-ho, n'hi ha d'altres que sí que es poden treballar a l'ESO i que tracten temes actuals com l'ecologisme, la xenofòbia, la música, les guerres, les festes o la llibertat d'expressió. Així doncs, s'ha fet una selecció dels textos més interessants i més adients per a 4t d'ESO, el curs al qual s'adreça aquest Treball de Final de Màster.

A més, la majoria de les activitats estan orientades al treball en equip i la cooperació, ja que és una bona manera de fomentar les relacions socials a classe, crear un bon clima de treball i que els mateixos alumnes aprenguen a dialogar amb persones amb opinions diferents de les seues, de manera que es practique també la paciència, saber estar i el diàleg entre companys.

Aquest TFM inclou una adaptació per al PR4 que es va portar a prova durant l'estada de pràctiques a l'IES Jaume I i que va donar resultats molt satisfactoris entre els alumnes.

2. Marc teòric

2.1. Evolució cap a l'enfocament comunicatiu

«Si bé a casa nostra els moviments de renovació pedagògica tenen una llarga tradició, aquesta onada de millora i de reciclatge permanent no ha arribat a tothom. Molts mestres amb anys d'experiència a les espatlles viuen encara del que van aprendre, o segueixen al peu de la lletra els llibres de text que sempre han utilitzat, fent poc cas a les novetats i als nous plantejaments didàctics» (Cassany, Luna i Sanz, 1993: 13). Es podria dir que aquesta cita de Cassany del llibre *Ensenyar llengua és la base* d'aquest Treball de Final de Màster (TFM). Tot i que a poc a poc es comencen a posar en pràctica noves maneres d'ensenyar com l'aprenentatge basat en projectes (ABP), les estratègies de gamificació (la qual consisteix a utilitzar elements del joc per millorar el compromís i la motivació dels participants), l'aprenentatge col·laboratiu (en què es potencia la capacitat dels alumnes per treballar en equip), la realitat virtual (la qual ha cobrat rellevància de manera forçada per la pandèmia de la Covid-19) o la pedagogia inversa (els alumnes busquen informació en relació amb un tema de manera autònoma per treballar els exercicis), és ben cert que encara hi ha un camí ben llarg per renovar la manera d'ensenyar llengua als instituts.

En el llibre *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*, Maria Josep Cuenca ens fa un viatge per la història de la lingüística fins a l'actualitat. Perquè una manera d'ensenyar siga efectiva, cal entendre bé que els objectius de la lingüística i els de la didàctica no són els mateixos: els alumnes de secundària no han d'aprendre totes les teories que coneix un lingüista perquè ni tenen la capacitat d'entendre-les (per la seua edat) ni tenen la necessitat d'aprendre-les en eixe període de la seua vida. Si tota disciplina «té uns aspectes teòrics i uns altres d'aplicats» (Brown, 1987, com es va citar en Cuenca, 1992: 11), per què no enfocar-nos més en la praxi dels aspectes teòrics? Sembla que preocupa més que els alumnes aprenguen gramàtica i ortografia i que la posen «en pràctica» en exercicis aïllats i descontextualitzats en lloc de deixar-los experimentar en pràctiques que ells troben funcionals i útils per a la comunicació del seu dia a dia. «L'objectiu primordial d'un professor de llengua no és fer recerca lingüística sinó ensenyar una llengua» (Girard, 1972, com es va citar en Cuenca, 1992: 12) i, a més, és que en la majoria de cursos els professors de llengua no han d'ensenyar conceptes teòrics sinó que, a partir de la teoria que saben, han de saber adaptar-los per poder orientar els alumnes en el seu aprenentatge. Cada vegada s'observa més que en les classes de llengua s'intenta posar en pràctica allò que s'aprén en la teoria.

D'acord amb el què diu Cuenca, hi ha diversos tipus de gramàtica. En primer lloc, ens centrarem en la tradicional (tendència prescriptiva i normativa), la qual se centra més en l'anàlisi oracional, les definicions, les regles (les d'accentuació, per exemple) i les llistes (les preposicions, qui no ho recorda?) i fa referència a la llengua escrita i culta. En l'aprenentatge d'una segona llengua o llengua estrangera (L2), aquest mètode es coneix com a gramàtica-traduïció, l'objectiu del qual és ser capaç de llegir la literatura de la L2. A més, la llengua de l'estudiant actua com a punt de referència i l'alumnat compara ambdues llengües per aprendre. Actualment sabem que basar l'aprenentatge d'una llengua estrangera en allò que sabem sobre la nostra llengua materna és un error perquè com més llunyana i diferent siga la

L2 de la L1, més difícil serà trobar equivalències en les estructures gramaticals i en el vocabulari i es crearan les anomenades interferències. Així doncs, l'estudiant ha d'intentar pensar en la llengua que està aprenent i, si vol fer les equivalències i trobar un punt en comú entre ambdós idiomes, fer-ho només quan ja controle més la L2. Molt sovint trobem persones que han viscut aquesta manera tradicional d'ensenyament de la L1 i descobrim que no dominen la llengua i que no tenen clars molts conceptes que han hagut de memoritzar moltíssimes vegades al llarg de la seua vida. Cuenca (1992: 38) afirma que «l'ensenyament normatiu rígid i no raonat transmet a l'alumne la impressió que la llengua “és difícil”». Aquest prejudici té conseqüències especialment greus quan la llengua que s'ensenyava no té prestigi o es troba en una situació de conflicte lingüístic, com és el català. «La impressió de dificultat i arbitrariedad no justificada inhibeix els alumnes d'aprendre la llengua i, encara més, d'utilitzar-la» i, afegim, que així és com desapareixen les llengües. Amb tot, és important aprendre la normativa per conèixer l'estàndard, però sempre des d'un punt de vista més global.

Des del punt de vista de la lingüística estructural, Cuenca destaca que els principis bàsics de l'estructuralisme van anul·lar el mètode gramàtica-traducció ja que, com diu Alarcos (1977: 3, com es va citar en Cuenca, 1992: 49) «*las lenguas son instrumentos de comunicació oral*» i la traducció no aportava les ferramentes necessàries per a desenvolupar plenament la parla. Llavors, es proposen exercicis de repetició, de buits, de transformació d'oracions, de reformulació i diàlegs dirigits. Tots aquests exercicis porten a la reflexió i a l'anàlisi de tot el vocabulari que s'ha adquirit prèviament. Tant els exercicis de reformulació com els de transformació poden ser molt útils per treballar la comunicació perquè, al llarg de la seua vida, els alumnes hauran de reproduir el discurs d'altres persones o contar amb les seues paraules una notícia o un succés. Aquests exercicis ajuden a treballar tant els sinònims com el discurs indirecte i, com més els treballen, més tècniques de reformulació coneixeran i més fàcil els serà realitzar els exercicis. Tanmateix, l'estructuralisme també té certes limitacions. Segons fa notar Roulet (1972: 42-43, com es va citar en Cuenca, 1992: 62-63), les gramàtiques estructurals presenten una descripció incompleta del sistema gramatical de la llengua, pel fet que es basen només en les formes que apareixen en un corpus, necessàriament limitat. A més, un enfocament didàctic com l'àudio-lingüístic condueix a un coneixement acumulatiu, però no té per què ser significatiu. A banda, els exercicis estructurals, si no estan contextualitzats, resulten poc útils. També cal tenir en compte que no tots els errors que fa un aprenent són per interferències de la L1 com havíem comentat abans, sinó que també pot ser per hipercorrecció, és a dir, creació d'una paraula incorrecta per un excés de correcció.

La gramàtica generativa va sorgir de l'estructuralisme. Chomsky va reivindicar la idea que el llenguatge humà és una facultat innata, és a dir, tots aprenem a parlar imitant estructures que sentim en el nostre entorn i també reivindicà el caràcter creatiu del llenguatge humà: en poques paraules som capaços de crear una gran quantitat d'oracions. A més, va observar que l'error és fonamental en el procés d'adquisició del llenguatge, ja que l'aprenent s'adona que la hipòtesi que havia fet no era correcta; que «la gramàtica i el contrast amb la L1 són fonamentals per organitzar conscientment els aspectes de la gramàtica que s'adquireixen» i que cal promoure la creativitat i l'expressió lliure dels aprenents perquè puguin veure les seues forteses i les seues febleses. A diferència del que ocorre amb la L1, en l'aprenentatge

de la L2 l'aprenent crea les seues hipòtesis basant-se en tot allò que ja coneix de la lingüística.

Quant a l'enfocament comunicatiu, el qual prioritza el fet comunicatiu i que els aprenents siguen capaços de fer un ús funcional de la llengua (tant oral com escrit) podem dir que, en paraules de Cuenca (1992: 110), incideix en «l'aprenentatge interactiu, significatiu i comunicatiu» i que «l'objectiu de l'ensenyament és assolir competència comunicativa i, per tant, caldrà ensenyar no sols la gramàtica sinó també les diferents varietats d'una llengua i les formes que s'hi associen, així com els continguts socials i culturals que permetin comunicar-se de manera reeixida». Cassany (1999: 11) sintetitza les idees principals de l'enfocament comunicatiu en *Los enfoques comunicativos: elogio y críticas* i de les quals destaquem aquestes: els temes i les assignatures s'integren d'una manera global; l'estudiant aprén activament del treball en grup; l'aprenent descobreix, dedueix i analitza; i el professor guia i facilita el treball de l'aprenent. Beghadid (2013: 114) afirma que l'enfocament comunicatiu no s'ha d'entendre com un relleu dels mètodes que hi havia prèviament fins que es va desenvolupar aquest, sinó que readapta els principis pedagògics de mètodes o aproximacions metodològiques anteriors.

A més, per ensenyar qualsevol matèria s'han de tindre en compte els coneixements previs dels alumnes per saber d'on es pot partir; la tasca del professor ha de ser aportar informació per afavorir l'aprenentatge significatiu dels alumnes i, molt important, s'ha de tenir en compte també la motivació que té l'alumne: sense motivació no hi haurà aprenentatge significatiu. En definitiva, per aprendre una llengua, l'hem d'usar.

Així doncs, podem dir que l'objectiu final de l'ensenyament de llengües no és només que l'alumne siga capaç de llegir literatura com es creia en un principi, sinó que el que és veritablement important és crear éssers capaços de comunicar-se amb altres persones en qualsevol situació de la seua vida. Evidentment, és necessari ensenyar-los normativa i gramàtica, ja que també han d'aprendre a comunicar-se en un llenguatge més formal, però és molt important fer-ho en nivells superiors i incidir en l'adequació, la correcció i la coherència. El que interessa és ampliar els coneixements de l'alumne a poc a poc, promoure l'ús de la llengua (en classe, almenys) i motivar l'alumne perquè vulga incorporar-la al seu dia a dia.

2.2. Aprenentatge cooperatiu

La proposta que es mostrarà a continuació conté moltes activitats que els alumnes hauran de realitzar conjuntament. Per aquesta raó, explicarem aquest apartat quins són els beneficis de l'aprenentatge cooperatiu i per què hem decidit crear aquest tipus d'activitats. En primer lloc, cal destacar la importància de les relacions entre iguals durant l'adolescència: els alumnes necessiten comunicar-se entre persones de la seua edat, compartir experiències i crear vincles amb altres persones amb les mateixes inquietuds. A més, l'aprenentatge cooperatiu es pot fer servir en ocasions ben diferents i amb objectius diversos. Un primer exemple podria ser per evitar l'exclusió d'un sector d'alumnes, és a dir, utilitzar aquest tipus d'aprenentatge com una estratègia per a la inclusió com diuen Duran i Blanch (2008: 5) «si l'ajuda pedagògica només prové del mestre, en un grup nombrós d'alumnes la proporció d'ajuda és molt limitada i la

capacitat per ajustar-la a les necessitats d'aprenentatge de cada alumne es veu realment compromesa». El fet que els estudiants siguin alhora els «professors» i els alumnes pot millorar tant els resultats entre els alumnes perquè s'ajuden entre ells com les relacions i els vincles entre els companys d'una classe. Malgrat això, Duran i Blanch (2008: 5) afirmen que alguns professors que han intentat que els alumnes treballen per grups no han obtingut resultats gaire satisfactoris i, per això, destaquen tres dimensions dels contextos d'interacció a l'aula: agrupament, «format per persones que coincideixen en espai i temps, de les quals no s'espera cap mena d'interacció més enllà de les vinculades a normes socials de convivència»; grup, «nombre limitat de persones que conflueixen per tal d'assolir juntes un objectiu comú, però la interacció entre elles no està estructurada, cosa que generalment comporta que les aportacions dels membres siguin desiguals»; equip, «és un grup de persones que coopera per tal d'assolir un objectiu comú a partir de les aportacions imprescindibles i equitatives de cada un dels membres». Així doncs, es podria dir que perquè els alumnes actuen de manera cooperativa, han de realitzar tasques per a les quals cadascú té un rol imprescindible dins de l'equip, de tal manera que no pot evitar participar perquè tot l'equip aconseguisca l'objectiu de l'activitat. L'heterogeneïtat dels equips també és un factor clau de l'aprenentatge cooperatiu i els alumnes que estan en perill d'exclusió poden considerar-se integrats en un grup i formar part d'aquest. De fet, «la inclusió consisteix en la creació de comunitats on totes i cada una de les persones involucrades —alumnes i professors— se senten reconegudes i amb oportunitats reals de participar i aprendre», (Duran i Blanch, 2008: 8). Gràcies a aquest tipus d'aprenentatge, es pot prevenir l'assetjament escolar, acceptar la discapacitat, evitar l'exclusió de grups minoritzats o en perill d'exclusió i es fomenta l'educació intercultural. Un altre exemple d'aprenentatge cooperatiu és el cas de les escoles rurals o unitàries. Aquest tipus de centres educatius tenen una ràtio d'alumnes molt més baixa que les escoles urbanes per la despoblació i per algunes lleis que no han afavorit gens les escoles unitàries. Moltes vegades, fins i tot estan tots els alumnes del centre en la mateixa aula, ja que en són molt pocs. Així doncs, podem trobar el cas d'un col·legi amb una classe on hi ha alumnes amb edats molt diverses. En aquests casos, és molt comú trobar que les classes s'organitzen —més per necessitat que per elecció pròpia— de manera cooperativa perquè els alumnes més grans ajuden els menuts.

A banda de fomentar les relacions socials, també és important que aprenguen a treballar amb altres persones per promoure la tolerància, la responsabilitat (tant de grup com individual) i la interacció. Amb tot, l'aprenentatge cooperatiu també fomenta l'ajuda mútua, els alumnes adquireixen un rol dins del seu equip i, per tant, se senten més responsables dins d'aquest grup d'iguals. En conseqüència, milloren la seua autonomia, senten suport dels seus companys i augmenta la seua motivació a classe. Un exemple d'açò són les classes d'ESO de l'IES Jaume I, on els alumnes treballen per projectes fet que, durant el període de pràctiques, es va poder observar com s'organitzaven els alumnes: en general, tots es mostraven motivats i integrats en els grups i cadascú hi tenia un rol que feia necessària la seua participació activa en les activitats perquè es pogueren finalitzar de manera satisfactòria.

2.3. Integració de la llengua i la literatura des d'un enfocament comunicatiu

Segons Cuenca (1992: 31), el mètode d'ensenyament tradicional es basa en la gramàtica explícita, és a dir, la classe de llengua sol basar-se en l'explicació d'un concepte que després es practica amb exercicis especialment dissenyats per a aquesta finalitat (gramàtica explícita deductiva). És prou evident que per a entendre les lectures que es fan a classe o fins i tot per llegir l'enunciat d'un problema de matemàtiques els alumnes han de saber llengua, ja que, encara que no ho parega, és una matèria transversal: els alumnes continuaran necessitant-la per a les altres assignatures. El Decret 81/2015 especifica que els continguts de llengua i literatura s'han d'ensenyar de manera integrada, però no és l'habitual quan parlem de la pràctica als instituts: és molt més senzill seguir els llibres de text i, en aquests, els continguts es presenten desglossats per separat. Llavors, sembla que no sempre es compleix allò que diu el decret. La integració de la llengua i la literatura pot ser una tasca més complexa per als professors a l'hora de preparar les activitats, ja que les han de crear des de zero tenint en compte les competències i els objectius que marca el currículum però, a la llarga, els alumnes poden arribar a mostrar més interès i els pot semblar més productiu treballar d'aquesta manera. Tal com diu Colomer (1998: 7) «la condició fonamental per a un bon ensenyament de la lectura és la d'atorgar-li el seu sentit de pràctica social i cultural, de tal manera que els alumnes entenguin l'aprenentatge com un mitjà per ampliar les possibilitats de comunicació, fruïció i coneixement, i això els porti a implicar-se en l'interès per comprendre el missatge escrit». Així doncs, aquesta afirmació de Colomer recolzaria el que hem comentat abans: l'ensenyament de la llengua i la literatura de manera integrada porten els estudiants a un aprenentatge significatiu. A més, com més llegeixen els alumnes (tant si parlem de lectures guiades com de lectures lliures) més milloraran la seua competència literària i, alhora, també milloraran les competències lingüístiques. Així mateix, Colomer (1996) també afirma que la literatura és molt sensible als canvis que es produeixen en la manera d'expressar-la i de produir-la, motiu pel qual s'ha d'adaptar als diferents moments històrics. Per això, tampoc es pot ensenyar literatura en el segle XXI de la mateixa manera que es feia en el XIX, sinó que el món educatiu s'ha de modernitzar per intentar ensenyar el mateix però d'una manera més innovadora.

Els materials didàctics que es presentaran més endavant tenen com a objectiu ser més innovadors i integrar la literatura i les destreses comunicatives mitjançant un fil conductor, el qual serà l'assaig fusterià. El motiu d'haver triat aquest gènere literari i aquest autor és, per una banda, la gran varietat de temes que tracta Fuster en les seues obres, ja que, com diu Salvador (2016: 159) «els assaigs de Joan Fuster són el seu observatori del món, de l'ésser humà i de la vida de la societat» i, per una altra banda, desmuntar el mite que l'assaig és un gènere literari complicat per als alumnes de l'ESO. A més, d'acord amb Serra (2019: 81), «la valentia provocadora de Fuster seria un exemple de crític socialment conscient, a qui no fa res entrar en el cos a cos de la dialèctica punyent amb les obres que comenta» o, com diu Salvador (2016: 163), «la prosa fusteriana es fa desmesurada i divertida, amb provocacions que fascinen el lector» i, gràcies a això, a què Fuster no s'expressa com els alumnes esperen que parle un escriptor, els textos els poden semblar més atractius.

2.4. Assaig fusterià i figura de l'intel·lectual

L'escriptor que hem escollit per aquest TFM és Joan Fuster qui fou un intel·lectual, erudit, i pensador de Sueca nascut a principis del segle XX, el qual estimava la seua terra i que va promoure la unió dels Països Catalans. La seua obra literària és molt extensa tot i que l'assaig li va donar més protagonisme dins de l'àmbit de la literatura; no només això, els seus escrits assagístics li van conferir el títol d'intel·lectual compromès per la terra i va esdevenir un referent cívic per a tots els catalanoparlants. Malgrat això, la seua popularitat també va fer que els contraris al seu pensament unificador el tingueren en el punt de mira fins al punt d'explosionar bombes a sa casa, fer-li pintades i intentar desprestigiar la seua carrera, un tracte totalment desmerescut per a una figura tan important que va intentar retornar el prestigi i la grandesa que mereixien una llengua i una cultura que havien estat tan maltractades al llarg dels segles. Com a escriptor, Fuster va tindre un paper fonamental a l'hora de promocionar la llengua, ja que com tal com diu Serra (2019: 77), «la figura de l'escriptor aplega unes responsabilitats socials d'elevada exigència, principalment en països en què la transmissió de la llengua i la cultura ha sofert la repressió dels estats que han intervingut en l'administració d'aquests territoris», a més, cal destacar un referent com ho va ser Fuster, el qual ja va parlar en 1960 de la «mort de l'intel·lectual», figura que, d'acord amb Salvador (2016: 165) «és extremadament dependent de les condicions històriques de cada conjuntura històrica» i que l'intel·lectual del segle XX va ser «un producte d'una època determinada —la de l'auge del periodisme».

Tot i que els escrits de Fuster, com els d'altres assagistes de l'època, són tan apassionants (i apassionats), sembla que la majoria d'alumnes no acaben d'entendre els seus textos, la seua forma d'expressar-se i el significat de les seues paraules que conviden a la reflexió o, com ell va dir, a «crear consciència». Com que no acaben de connectar amb el gènere assagístic, per als alumnes l'assaig acaba sent un gènere literari avorrit i difícil. D'acord amb Serra (2019: 81), «l'abandó de la Filosofia, la Literatura i la Cultura Clàssica en els currículums d'ensenyament secundari en són una prova palmària de l'anorreament que pateixen els continguts que aposten per potenciar la reflexió de les noves generacions». Per evitar que es continuen abandonant aquestes matèries, concretament la Literatura, els textos de Fuster ens podrien ajudar a tractar temes actuals de l'interès dels alumnes i, a la vegada, convidar-los a reflexionar sobre aquests. Potser els alumnes no tinguen la capacitat d'entendre alguns dels temes que planteja Fuster perquè encara no han adquirit els coneixements culturals necessaris per a fer-ho, però n'hi ha d'altres assumptes que encara estan molt en auge en l'actualitat i potser els enganxen més. Parlem de temes com l'ecologia, la xenofòbia, les guerres o la llibertat d'expressió. A més, aquests textos també es poden relacionar amb altres que siguen més del seu entorn, per exemple, les xarxes socials, els programes de televisió, la música, el feminisme o fins i tot coses tan quotidianes com el menjar saludable. L'elecció dels textos es pot fer d'acord amb les inquietuds de cada classe i el coneixement que tinga la professora dels seus gustos, així doncs, es poden obtenir temes i treballs ben variats d'una classe a una altra.

D'acord amb el Decret 87/2015 modificat pel Decret 51/2018, els objectius del currículum de secundària haurien d'ensenyar-se de manera integrada, la qual cosa no queda gaire reflectida

en els llibres de text actuals si parlem de la literatura i les competències comunicatives. D'aquesta manera, perquè els alumnes entenguin millor l'assaig i per seguir el que demana aquest decret, el gènere assagístic es pot combinar amb els textos periodístics, ja que, com diu Salvador (2016: 162), l'assaig fusteria «es contamina de l'estil periodístic i de la sentenciositat de l'aforístic» i així, podem treballar alhora la literatura i les destreses comunicatives de manera contextualitzada, tal com prioritza l'enfocament comunicatiu. Segons el CEFIRE «l'enfocament comunicatiu sorgeix en el marc de l'aprenentatge de segones llengües, atès que es busca la voluntat de comunicar, però al remat es tracta d'una manera de fer que demana un treball a l'aula en què l'element essencial és la interacció i la comunicació i, per tant, és assimilable a un context en què la llengua vehicular siga una L1». L'enfocament comunicatiu requereix que les tasques que es plantegen a classe estiguen destinades a promoure la comunicació en l'idioma que s'estiga estudiant (en aquest cas, el català) i que les activitats simulen situacions reals perquè els alumnes puguin fer efectiva la comunicació.

La intenció d'aquest TFM és crear materials que motiven els alumnes a comunicar-se en català a classe perquè, com ja sabem, l'aula és moltes vegades l'únic context on els alumnes practiquen aquest idioma. A més, considerem que s'ha de donar més valor a l'expressió oral, una de les destreses que menys es practica a classe, tot i que sí que es fa en altres idiomes com és el cas de l'anglès o el francès. Per integrar la literatura i la comunicació es crearan situacions d'ús en contextos reals, de manera que els alumnes entenguin la pràctica de les habilitats lingüístiques i la literatura com dos elements que no estan aïllats ni són independents l'un de l'altre.

2.5. Coavaluació

Com diu Sanmartí (2010: 4) «no hi ha cap activitat que no vagi acompanyada de la seua avaluació» i aquesta proposta didàctica també compta amb la seua. Per avaluar-la, vam decidir evitar l'examen, ja que el que ens interessa més és el procés d'aprenentatge —com milloren els alumnes les competències comunicatives; com integren nous coneixements sobre literatura al seu bagatge personal; com interaccionen amb els companys; com són capaços de millorar la seua capacitat per treballar amb companys diferents d'ells; com, a poc a poc, comencen a ser més autosuficients a l'hora de dur a terme una activitat; com es reparteixen i adquireixen els rols dins d'un grup; etc.—. Així doncs, vam preferir que aquesta proposta s'avaluara mitjançant rúbriques amb les quals siguen els mateixos alumnes els qui avaluen el grup i la feina. A més, gràcies a aquestes rúbriques també s'avaluarà el procés de creació, el comportament i la implicació de cadascun dels membres del grup. A banda de les raons exposades anteriorment, es va decidir evitar l'examen perquè els alumnes s'involucraren més en el procés i se sentiren més independents a l'hora de realitzar els exercicis, però sempre sota la supervisió de la professora, qui també els guiarà i els intentarà ajudar al llarg del procés. A més, tot i que no sempre es pot evitar fer un examen, hem observat que els alumnes obtenen millors notes quan no han de jugar-se la nota en un dia en el qual han de completar exercicis descontextualitzats o, en el cas de la literatura, explicar de memòria tot allò que han estudiat sobre un autor o un període que, segurament, oblidaran en uns pocs dies, ja que no ha sigut un aprenentatge significatiu o, en paraules de Sanmartí (2010: 3) «si quan realment es

valoren els resultats d'un aprenentatge només es comprova si es recorda de forma més o menys literal una determinada informació, l'estudiant considerarà que aquest saber és el que realment compta».

En relació amb l'aprenentatge significatiu, Sanmartí (2010: 18) afirma que «avaluar/regular tots els aspectes relacionats amb l'activitat d'aprendre promou que un procés d'aprenentatge tingui moltes més probabilitats d'èxit i que, per tant, augmenti l'autoestima dels aprenents. En comptes de dedicar molt de temps a "recuperar" el que no s'ha après prou bé, és molt més rendible utilitzar-lo en la prevenció». Després d'haver portat a terme una adaptació d'aquesta unitat didàctica en una classe real, podem afirmar que els alumnes se sentien molt satisfets amb els treballs que havien realitzat i manifestaren més seguretat a l'hora de parlar en valencià quan van acabar l'activitat final que quan es va proposar. A més, després de veure els resultats tant la professora com els alumnes es van sentir molt contents i orgullosos del progrés que havien experimentat i, fins i tot, es van adonar que tenien la capacitat per interactuar en valencià era més elevada del que creien.

Com hem comentat abans, tant la coavaluació d'aquestes activitats com l'avaluació que farà la professora del procés d'aprenentatge dels alumnes es realitzarà mitjançant rúbriques. Tal com afirmen Sanmartí i Mas (2019) «la finalitat més interessant del seu ús és facilitar l'autoregulació de l'alumnat». A més, també han aportat una bona definició per al terme rúbrica: «una rúbrica és un instrument d'avaluació que té com a finalitat analitzar la qualitat de les dades que s'hagin pogut recollir a partir de la realització de tasques complexes i de tipus molt divers. Possibilita reconèixer què es pot fer per millorar-les i prendre decisions» (Sanmartí i Mas, 2019). Mitjançant les rúbriques, els alumnes també senten que formen part del procés d'avaluació i, a més, tenen la capacitat de ser més crítics —tant en el treball que han realitzat ells com en el que han realitzat els altres membres del grup. Per això, quan saben que seran avaluats pels companys que han estat al seu costat durant tot el procés, és més probable que s'esforcen a fer correctament les activitats —de vegades, fins i tot són ells més crítics que la professora. Gràcies a aquestes rúbriques de coavaluació, la professora té una mirada més profunda a l'hora d'avaluar tant el procés com el resultat, ja que han sigut els mateixos integrants dels grups els qui han jutjat la implicació i el comportament dels companys. A banda d'això, les rúbriques també poden ajudar a classificar més fàcilment si un alumne és «expert», «avançat», «aprenent» o «novell», segons els criteris d'avaluació que s'hagen acordat en classe o els que haja concretat la professora o si la unitat didàctica ha sigut exitosa quant al nivell d'aprenentatge dels estudiants.

En síntesi, com diuen Sanmartí i Mas (2019), per als alumnes «la rúbrica els és útil per anticipar i planificar la feina, per revisar-la, per implicar-se en el treball i tenir clar què has de fer per fer-lo bé, per construir i compartir entre tots els criteris d'avaluació, ja que no venen donats, per a l'auto i la coavaluació i, finalment, per ser més autònom aprenent». Quant a la professora, suposa una eina molt útil per poder avaluar el procés d'aprenentatge i cooperació dels alumnes d'una manera més justa que no pas un examen.

3. Context del centre

Aquesta unitat didàctica està orientada per als alumnes de 4t d'ESO de qualsevol institut del territori valencià. No obstant això, una part de la unitat didàctica que es presenta a continuació s'ha posat en pràctica a l'IES Jaume I de Borriana. Aquest institut està situat en un barri obrer anomenat la Bosca, als afores de la població. A més, també hi acudeixen els alumnes del CEIP Pintor Sorolla de les Alqueries. El perfil dels alumnes és molt variat, ja que hi ha alumnes procedents de diversos països. A més, l'institut treballa per projectes des de 1r d'ESO fins a 4t d'ESO, treballa per àmbits en 3r i 4t (PMAR i PR4), compta amb cursos d'FP i diverses classes de batxillerat. Actualment, l'institut s'ha traslladat a un recinte amb barracons a una altra zona del poble, ja que han començat les obres per derrocar les antigues instal·lacions i crear un institut nou per millorar la qualitat del centre. El claustre està format per un centenar de professores i professors, dels quals huit són de valencià (6 professores i 2 professors).

Així doncs, a la classe de 4t d'ESO A en la qual ens vam centrar per preparar aquesta proposta educativa, una classe amb 25 alumnes que semblen tindre les característiques necessàries per a entendre les paraules de Fuster, tot i que aprofundiran més sobre aquest tema en cursos superiors, es realitzaran una sèrie d'activitats per treballar i conèixer més aquest autor. Les activitats duraran tres setmanes: durant la primera setmana, prèvia a la setmana cultural, es treballaran a classe tant la comunicació com la part més teòrica de Joan Fuster, sempre intercalant algunes activitats pràctiques per comprovar que els alumnes entenen allò que s'explica a classe; durant la setmana cultural, els alumnes portaran a la pràctica tot allò que han après i, durant l'última setmana, es farà un visionat de vídeos de les seues entrevistes i un concurs combinat amb la classe d'Educació Física.

4. Unitat Didàctica

4.1. Justificació

Aquesta unitat didàctica està creada per intentar tractar la literatura i les competències comunicatives de manera conjunta. Després de consultar diversos llibres de text, hem comprovat que en tots s'estudia la literatura aïllada tant dels diversos nivells gramaticals com del tractament de les habilitats comunicatives. Com diu Limorti (2009: 260), en el moment de la creació dels currículums de les comunitats autònomes amb el català com a llengua oficial, es pretenia que l'aprenentatge de la llengua i la literatura es donara de manera integrada i afegint una declaració dels autors de la guia de l'assignatura, Soler/Massoni (1990: 143, com es va citar en Limorti, 2009: 261), «no hi ha en aquesta etapa, per tant, separació entre les dues disciplines llengua i literatura, sinó integració de l'educació literària dins de la perspectiva general de l'aprenentatge de la llengua i de la comunicació». Malgrat aquestes declaracions i les lleis que animen a treballar els continguts de manera integrada, els llibres de text divideixen per blocs temàtics cada unitat (en cada bloc es treballa únicament un component de la llengua). Amb tot, considerem que la literatura també s'hauria d'entendre com una part important de cada llengua i que no s'hauria d'ensenyar per separat. D'acord amb Limorti (2009: 59) els llibres de text no han de ser els únics materials que s'utilitzen a classe, sinó que «han d'acompanyar els processos d'ensenyament-aprenentatge de manera que s'aconsegueixen els objectius previstos i no han d'actuar d'entrebancs» i Antoni Zabala (1995, citat en Limorti, 2009: 60) afirma que «el llibre de text pot ser útil si és un bon llibre de text i amb la condició que no suplante la funció planificadora i creativa del professorat». Així doncs, amb aquesta unitat didàctica es treballarà l'assaig periodístic de Joan Fuster mitjançant estratègies comunicatives que permeten millorar les habilitats expressives dels alumnes sense el suport de cap llibre de text.

Per donar-li forma a la unitat didàctica, hem creat una situació imaginària en la qual els alumnes integren els continguts vinculats a la producció literària de Joan Fuster alhora que potencien la seua competència comunicativa d'una forma més innovadora, cooperativa i entretinguda.

Per la Setmana per la Llengua als Països Catalans que organitza la Federació d'organitzacions per la llengua catalana (FOLC) i que coincideix amb Sant Jordi, el departament de Valencià de l'IES Jaume I va proposar a direcció organitzar una sèrie d'activitats per donar visibilitat als autors dels segles XIX i XX que més rellevància van tindre tant en el camp de la literatura com en la societat catalana. Durant aquesta setmana que en el 2021 coincidí del 19 al 23 d'abril, cada classe durà a terme unes activitats al voltant d'un autor o autora. Així doncs, podem trobar autors cabdals com: Isabel-Clara Simó, Vicent Andrés Estellés, Salvador Espriu, Mercè Rodoreda, Montserrat Roig, Pere Calders, Manuel de Pedrolo, Joan Fuster, etc.

En un claustre, els professors de Valencià van decidir adjudicar un autor o autora a cada classe depenent de les competències i les necessitats dels alumnes, és a dir, per les característiques de la literatura que escriu cadascun dels escriptors elegits, es poden adjudicar

a un curs o a un altre: per exemple, Montserrat Roig es podria tractar en 2n de Batxillerat pel context històric i Manuel de Pedrolo en 3r d'ESO amb lectures com *El mecanoscrit del segon origen* o *Joc brut*. En canvi, Joan Fuster té una obra extensa i versàtil que tant es podria destinar als alumnes de 2n de Batxillerat com als de 4t d'ESO, sempre adaptant-nos a les seues necessitats, tot aprofitant que es tracta d'un autor que forma part dels continguts del currículum dels dos cursos esmentats.

Generalment, la majoria d'aquests autors es veuen en classe, però no es treballen aprofundint en les seues gestes, els seus escrits o la seua funció social. Per aquesta raó, l'IES Jaume I va decidir que seria una bona idea rendir homenatge a aquestes figures cabdals del segle passat que tant han aportat a la literatura i a la cultura catalanes.

En el marc d'aquesta setmana cultural, aquesta unitat didàctica pretén promocionar i impulsar la lectura en valencià, que els alumnes coneguen els personatges il·lustres i cabdals que ha tingut la cultura catalana i fomentar l'ús del valencià en les aules i en l'àmbit quotidià.

4.2. Descripció

La proposta didàctica que s'exemplificarà a continuació té com a objectius fomentar el treball cooperatiu a classe, millorar les destreses lingüístiques dels alumnes —expressió oral, expressió escrita, comprensió oral i comprensió escrita— i solucionar les mancances que hem vist en els llibres de text de l'ESO. D'acord amb el Decret 87/2015 modificat per Decret 51/2018 s'han de treballar els continguts de manera que les unitats tinguen una successió coherent, però no és això el que trobem als llibres de text. Per això, amb aquesta unitat didàctica intentarem cohesionar la comunicació i la literatura perquè els elements de la comunicació no es tracten aïlladament de la literatura.

A banda d'això, també s'han creat activitats que promocionen la cooperació entre els alumnes, ja que d'acord amb el mateix decret que s'ha mencionat abans, «l'aprenentatge cooperatiu contribueix a una millora dels seus resultats [dels alumnes]». Les activitats que es presenten a continuació són, generalment, per grups i amb metodologies no tradicionals que intenten evitar les classes magistrals. Tot i això, també s'incorporen moments de teoria per poder contextualitzar el que s'explicarà posteriorment.

Així doncs, per intentar crear una unió entre la comunicació i la literatura hem escollit Joan Fuster, el qual serà el fil conductor de les activitats que es proposen a continuació i l'autor amb el qual es treballaran les habilitats lingüístiques i comunicatives dels alumnes.

Particularment, les primeres activitats d'aquesta unitat didàctica que duraria unes tres setmanes (comptant que només hi ha 3 hores de valencià a la setmana) serviran perquè els alumnes recorden els elements de la comunicació, els registres i els gèneres literaris. Després d'aquesta introducció a la comunicació, les activitats se centren en l'assaig, les seues característiques, l'estructura i els recursos lingüístics que s'utilitzen. La primera i la segona sessió seran les més teòriques tot i que també hi ha algun exercici més creatiu com el de la creació del seu epitafi tal com va fer Fuster. A partir de la tercera sessió, es començarà a treballar l'argumentació. Per posar en pràctica l'expressió escrita i l'argumentació, hauran de redactar un article assagístic per al periòdic on hauran de relacionar un text de Fuster amb un

tema actual (en aquest cas, el canvi climàtic). Després d'aquesta activitat, totes les següents seran grupals i s'intentarà fomentar l'expressió oral mitjançant entrevistes fictícies o debats a classe sobre algun tema que sembla interessant als alumnes (en aquest cas, els programes de *telerealitat*, tot i que s'intentarà parlar del masclisme i les relacions tòxiques que fomenten certs programes que s'emeten en horari de màxima audiència). A banda d'això, es continuarà treballant l'expressió escrita i, amb l'excusa de la Setmana per la Llengua als Països Catalans, redactaran un article per a la revista de l'institut on explicaran un poc més qui va ser Joan Fuster. Aquesta activitat també serà per grups i, per portar-la a terme, s'utilitzarà la tècnica del trencaclosques. Finalment i per fer un recordatori de tot allò que han vist, es realitzarà un concurs que estarà dividit en cinc parts: *Trivialencià*, *La definició fantasma*, *De pare músic*, *fill 'ballaor'*, *Qui no corre, vola* i *El trencaclosques final*.

A banda d'això, la unitat didàctica compta amb una adaptació per al PR4, la qual també té de fil conductor a Joan Fuster i l'assaig i que es va posar en pràctica durant l'estada de pràctiques a l'IES Jaume I. Tot i que algunes activitats són iguals o similars a les de 4t d'ESO, per al PR4 es va decidir adaptar les activitats a les necessitats del grup i, en lloc de redactar un article assagístic, una secció per a la revista i fer una entrevista, es va decidir que enregistraren un vídeo simulant que tenien un canal de YouTube de divulgació literària i que eren *influencers*. Així doncs, per avaluar l'expressió escrita van haver de redactar un guió que els serviria després per a enregistrar el vídeo i, aquest vídeo, va servir per a avaluar l'expressió oral (tot i que també es van tindre en compte els debats que es feren a classe). La majoria de les activitats plantejades per a aquesta adaptació també són grupals i els alumnes van respondre molt bé malgrat que fou la professora qui va crear els grups de manera que els grups foren heterogenis i per intentar que treballaren amb persones amb qui no solen fer-ho.

Per avaluar les activitats, tant de 4t d'ESO com de l'adaptació per al PR4, s'han creat rúbriques d'avaluació que utilitzarà la professora i també una rúbrica de coavaluació per als alumnes.

4.3. Continguts, criteris d'avaluació i competències

D'acord amb l'article 27 de la Constitució, l'educació és un dret fonamental per a totes les persones i l'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït. A més, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana estableix que «és de competència exclusiva de la Generalitat la regulació i administració de l'ensenyança en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, sense perjuí del que disposen l'article 27 de la Constitució espanyola i les lleis orgàniques». Segons el currículum que ha establert el Decret 87/2015, hem extret els continguts específics, els criteris d'avaluació i les competències que requereix aquesta unitat didàctica.

Continguts	Criteris d'avaluació	Competències
Escoltar i parlar		
<p>Gèneres dialogats de la comunicació oral, formals i espontanis, dels mitjans de comunicació social.</p> <p>Aplicació de tècniques d'escolta activa i ús del diàleg igualitari.</p> <p>Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.</p> <p>Assumpció de distints rols en equips de treball.</p> <p>Aplicació i avaluació de les propietats textuais en els intercanvis de comunicació oral (adequació, coherència, cohesió i correcció).</p> <p>Adequació dels usos formals i informals al context.</p> <p>Valoració de la conversació com a ferramenta de les habilitats socials, de mediació, d'expressió de la creativitat i de respecte per les opinions dels altres.</p> <p>Creació del pensament de perspectiva.</p> <p>Foment de la solidaritat, tolerància, respecte i amabilitat.</p> <p>Coneixement d'estructures i tècniques d'aprenentatges cooperatiu.</p> <p>Característiques dels textos orals de l'àmbit periodístic.</p> <p>Aplicació dels coneixements de la tipologia i de les propietats textuais en l'anàlisi dels textos expositius i argumentatius de l'àmbit periodístic</p> <p>Aplicació dels coneixements de la tipologia, de les propietats textuais i de l'estàndard formal en la producció oral de textos expositius i argumentatius.</p> <p>Aplicació de tècniques d'avaluació, autoavaluació i coavaluació en el procés de les presentacions orals.</p> <p>Utilització de guies i gravacions.</p> <p>Autoconeixement d'aptituds i interessos.</p> <p>Procés estructurat de presa de decisions.</p>	<p>BL1.1. Participar activament i respectuosament en intercanvis comunicatius, reals o dramatitzats, especialment en els representatius dels mitjans de comunicació social i dels àmbits professional i administratiu, sobre temes de l'actualitat, defenent críticament les opinions pròpies amb fluïdesa i riquesa lèxica; ajustant el registre, el to i les normes de cortesia a la situació comunicativa, i utilitzant les estratègies d'interacció oral.</p> <p>BL1.2. Participar en equips de treball per a aconseguir metes comunes assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, donar suport a companys i companyes demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions, així com utilitzar el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies.</p> <p>BL1.3. Interpretar textos orals i audiovisuals de gèneres, tipologies i registres diferents, propis dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, especialment periodístics i publicitaris, analitzant els elements formals i de contingut, la informació no verbal i les convencions pròpies del gènere, i utilitzant les estratègies de comprensió oral adequades al text i al propòsit de l'escolta, per a construir-se una opinió crítica.</p>	<p>CCLI CAA CSC</p> <p>CCLI SIEE CSC</p> <p>CCLI CAA CSC</p>

<p>Estudi, anàlisi i aplicació dels procediments lingüístics de l'argumentació: tipus d'arguments, la refutació, la modalització, la reformulació, emfatització, etc.</p> <p>Participació en intercanvis comunicatius dels àmbits d'ús acadèmic, social, professional i administratiu, especialment dels gèneres periodístics informatius i d'opinió.</p> <p>Aplicació, anàlisi i avaluació dels elements d'expressió oral no verbals, corporals i paralingüístics: gesticulació, mirada, to, dicció, espai, etc. Utilització de l'estàndard i d'un llenguatge no discriminatori.</p> <p>Escolta activa, comprensió, interpretació i anàlisi de textos orals i audiovisuals dels mitjans de comunicació i la publicitat i dels àmbits professional i administratiu.</p> <p>Aplicació autònoma de les estratègies de comprensió oral en els textos periodístics.</p> <p>Producció de textos orals expositius i argumentatius i els que generen els aprenentatges i projectes de treball.</p> <p>Anàlisi, aplicació i avaluació dels procediments lingüístics d'expressió oral de textos expositius i argumentatius: orde, claredat i rigor en l'exposició; riquesa expressiva; la ironia; tipus d'arguments; recursos d'emfatització i d'expansió de la informació.</p> <p>Elaboració de presentacions orals: planificació, documentació, selecció i reorganització de la informació, textualització i avaluació.</p>		
Llegir i escriure		
<p>Característiques bàsiques dels textos de l'àmbit periodístic i dels textos publicitaris: funció comunicativa, estructura, marques lingüístiques, recursos verbals i no verbals.</p> <p>Aplicació dels coneixements sobre les característiques dels textos de l'àmbit periodístic a la comprensió, interpretació i anàlisi d'estos: descripció de la disposició tipogràfica; anàlisi de la situació comunicativa; identificació de la tipologia textual i del gènere; identificació o generació del tema o tesi i de l'organització del</p>	<p>BL2.1. Interpretar textos escrits dels àmbits personal, acadèmic, social, professional i administratiu, amb especial atenció als gèneres periodístics informatius i d'opinió, als textos publicitaris dels mitjans de comunicació de masses i als textos dels àmbits professional i administratiu, a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell educatiu, utilitzant les estratègies de comprensió lectora adequades al text i a l'objectiu de la lectura, per a construir el</p>	<p>CCLI CAA CSC</p>

<p>contingut; localització o deducció d'informació explícita i implícita; identificació de punts de vista i de la intertextualitat; distinció entre informació i opinió; anàlisi dels mecanismes gramaticals, del llenguatge discriminatori i dels recursos expressius (ironia, metonímia, etc.); interpretació de la informació contextual i no verbal dels textos publicitaris; valoració de la relació entre els aspectes formals i el contingut, etc.</p> <p>Lectura, comprensió, interpretació i anàlisi de textos escrits narratius, instructius, expositius, argumentatius.</p> <p>Ús i aplicació d'estratègies de comprensió lectora, especialment en textos dels àmbits periodístic. Abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura, formular prediccions o hipòtesis a través d'informació paratextual, identificar la tipologia, el gènere i l'estructura del text.</p> <p>Durant la lectura: controlar i regular; controlar la coherència interna del text; formular inferències i interpretar sentitsfigurats i significats no explícits; resoldre problemes de comprensió lèxica.</p> <p>Ús autònom d'estratègies de textualització o escriptura com a part del procés de producció escrita: redactar esborranys, usar diccionaris i gramàtiques, controlar la progressió de la informació, reescriure.</p> <p>Creació de textos escrits de l'àmbit periodístic, individuals i col·lectius, a partir de propostes que promouen la creativitat i el gaudi personal, usant recursos lingüístics i recursos del llenguatge no verbal, i utilitzant ferramentes digitals d'edició i presentació.</p> <p>Revisió de produccions pròpies i alienes, identificant i corregint els errors ortogràfics, gramaticals i lèxics, d'acord amb les normes de correcció determinades per al nivell educatiu.</p> <p>Planificació i realització amb autonomia de projectes de treball individuals i en equip sobre temes del currículum, amb especial interès per les obres literàries, o sobre temes socials, científics, culturals, professionals i literaris motivadors per a l'alumnat seguint les fases del procés: presentació, busca d'informació, elaboració del producte final</p>	<p>significat global del text.</p> <p>BL2.3. Avaluar, amb autonomia, els textos escrits propis o aliens com a part del procés d'escriptura, identificant els errors d'adequació,coherència,cohesió i correcció del nivell educatiu, i resolent els dubtes de forma autònoma, amb l'ajuda de diccionaris impresos o digitals i altres fonts de consulta.</p> <p>BL2.5. Realitzar, amb sentit crític i creativitat, tasques o projectes de treball individuals o col·lectius, amb autonomia, sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics,culturals, professionals i literaris motivadors per a l'alumnat, seguint les fases del procés d'elaboració d'un projecte de treball,contrastant la informació, citant-ne adequadament la procedència, incloent-hi la bibliografia i la bibliografia web, i fent una previsió de recursos i temps ajustada als objectius proposats; adaptar-lo a canvis i imprevistos transformant les dificultats en possibilitats; avaluar amb ajuda de guies el procés i el producte final, i comunicar de forma personal els resultats obtinguts.</p> <p>BL2.6. Realitzar projectes de treball individuals i en equips cooperatius sobre temes del currículum (amb especial interès per les obres literàries) o sobre temes socials, científics i culturals, buscant i seleccionant informació en mitjans digitals de forma contrastada; editar continguts per mitjà d'aplicacions informàtiques d'escriptori o servicis de la web, i col·laborar i comunicar-se amb altres filtrant i compartint informació i continguts digitals de forma segura i responsable.</p> <p>BL2.7. Realitzar amb autonomia, de forma eficaç, tasques o projectes;tindre iniciativa per a emprendre i proposar accions sent conscient de les seues fortaleses i debilitats; mostrar curiositat i interès durant el desenrotllament d'estos, i actuar amb flexibilitat buscant per iniciativa pròpia</p>	<p>CCLI CAA</p> <p>CAA SIEE</p> <p>SIEE</p> <p>SIEE</p>
--	--	---

<p>presentació, avaluació.</p> <p>Utilització autònoma de les TIC en totes les fases del procés d'elaboració d'un projecte: localitzar, seleccionar, tractar, organitzar i emmagatzemar la informació; crear textos escrits o audiovisuals sense copiar els enunciats literals de les fonts, i presentar el treball.</p> <p>Realització, formatat senzill i impressió de documents de text.</p> <p>Construcció d'un producte o meta col·lectiu compartint informació i recursos.</p>	<p>solucions alternatives.</p>	
<p>Coneixement de la llengua</p>		
<p>Nivells de significat de paraules i expressions en el discurs oral i escrit.</p> <p>Anàlisi de l'adequació textual: tipologia textual, del gènere i àmbit d'ús, en funció de la finalitat del text i de la intenció de l'emissor; relació existent entre l'emissor i el receptor; les marques lingüístiques de modalització i ús d'un llenguatge no discriminatori; en funció dels elements de la situació comunicativa.</p> <p>El bilingüisme i la diglòssia. Les actituds i els estereotips lingüístics. La normalització lingüística.</p>	<p>BL3.2. Crear i revisar textos escrits aplicant correctament les normes ortogràfiques de la llengua pròpies del nivell educatiu.</p> <p>BL3.6. Reconèixer les propietats textuais en textos dels àmbits periodístics, laboral i administratiu, i aplicar-les al comentari pragmàtic, per a comprendre textos orals i escrits amb adequació, coherència i cohesió...</p> <p>BL3.7. Explicar el marc jurídic de les llengües cooficials a la Comunitat Valenciana, així com establir els trets de la varietat estàndard, reconeixent la importància de l'existència d'una norma de la llengua com a element de cohesió cultural.</p>	<p>CCLI CAA</p> <p>CCLI CAA CSC</p> <p>CCLI CSC</p>
<p>Educació literària</p>		
<p>Lectura guiada i comprensió de textos i obres literàries, concordes amb el nivell, com a base per a la formació de la personalitat literària i el gaudi personal.</p> <p>Pràctica de diversos tipus de lectura de textos literaris com a font de gaudi i informació i com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal. Aproximació al coneixement d'altres mons a partir de la lectura.</p> <p>Tècniques d'elaboració de treballs personals, de creació i/o d'investigació senzilla i supervisada sobre una lectura realitzada.</p>	<p>BL4.3. Exposar, en suports diversos, orals i escrits, les conclusions crítiques i raonades, sobre les connexions entre la literatura, les arts i la ciència, analitzant i comparant obres, personatges, temes i tòpics universals, del segle XIX a l'actualitat, en creacions de diferent naturalesa (cine, música, pintura, textos literaris i dels mitjans de comunicació, etc.).</p>	<p>CCLI CAA SIEE CEC</p>

<p>Pervivència i evolució de personatges tipus, temes i formes al llarg de la història a partir de la comparació d'obres d'art i textos literaris i dels mitjans de comunicació, amb especial dedicació a moviments literaris més actuals: les avantguardes i el segle XX, la ciència en la literatura, etc.</p> <p>Interpretació del sentiment humà implícit en les obres.</p> <p>Temes: el món de la raó, el destí, anhels de llibertat, la visió de l'insòlit, l'home en societat, la visió d'Europa i Espanya, estereotips femenins, etc.</p> <p>L'assaig de la postguerra.</p> <p>La literatura des dels anys seixanta fins als nostres dies.</p> <p>Reconeixement de les característiques pròpies dels gèneres literaris a partir d'una selecció de textos en prosa.</p> <p>Anàlisi senzilla de textos: localització del text en el seu context social, cultural i històric; identificació de l'època literària; trets presents en el text; contingut; figures retòriques; pla morfosintàctic, pla fònic.</p>		
---	--	--

4.4. Metodologia

Aquesta unitat didàctica pretén evitar les classes magistrals i, de vegades monòtones, en les quals els alumnes escolten les explicacions dels professors, però no hi interactuen gaire. Tot i això, al principi de les sessions sempre hi haurà una part breu d'explicació de teoria per introduir conceptes nous als alumnes o per recordar el que han treballat el dia anterior. Llavors, es combinarà una mínima part de classe magistral amb una altra que afavorisca la participació dels alumnes a través de debats, jocs en grup, activitats amb els ordinadors i activitats a l'aire lliure, tot potenciant tasques basades en l'enfocament comunicatiu.

A banda d'això, els alumnes treballaran en grups heterogenis distribuïts per la professora per enfortir els vincles entre la classe, perquè els grups estiguen equilibrats i perquè els alumnes aprenguen a col·laborar amb companys que treballen de manera diferent a ells. A més, mitjançant les noves tecnologies pretenem que els alumnes desenvolupen la seua competència digital i que coneguen ferramentes noves per la creació de vídeos, presentacions o imatges.

Aquesta unitat didàctica també compta amb una adaptació per al PR4 en la qual es van treballar els mateixos conceptes però ajustats a les necessitats del grup. L'adaptació es va posar a prova a l'IES Jaume I de Borriana i va tindre un bon acolliment per part dels alumnes.

Finalment, cal destacar que els alumnes també faran una coavaluació perquè siguin conscients tant del treball que han fet els companys com de l'esforç que han de fer ells mateixos com a equip per presentar un treball complet i d'acord amb els requisits de les activitats.

4.5. Temporització

Setmana 1	Dilluns (12 d'abril)	Dimarts (13 d'abril)	Dimecres (14 d'abril)	Dijous (15 d'abril)	Divendres (16 d'abril)
	<u>SESSIÓ 1</u> La comunicació: registres i variació Activitats 1 i 2 Els gèneres literaris Activitats 3 i 4		<u>SESSIÓ 2</u> El gènere assagístic, l'argumentació i la ironia Activitats 5, 6 i 7	<u>SESSIÓ 3</u> El periòdic: l'article d'opinió Activitats 8 i 9	

Setmana 2	Dilluns (19 d'abril)	Dimarts (20 d'abril)	Dimecres (21 d'abril)	Dijous (22 d'abril)	Divendres (23 d'abril)
	<u>SESSIÓ 4</u> Setmana cultural Activitat 10 Joan Fuster: l'assagista del segle XX Activitat 11		<u>SESSIÓ 5</u> Redacció guió + vídeo	<u>SESSIÓ 6</u> Redacció guió + vídeo	

Setmana 3	Dilluns (26 d'abril)	Dimarts (27 d'abril)	Dimecres (28 d'abril)	Dijous (29 d'abril)	Divendres (30 d'abril)
	<u>SESSIÓ 7</u> Les entrevistes Activitat 12		<u>SESSIÓ 8</u> Redacció secció del a revista per grups Activitat 13	<u>SESSIÓ 9</u> El concurs: què heu après? Activitat 14	

4.6. Activitats

SESSIÓ 1	Introducció a la comunicació.	
<u>La comunicació: registres i variació</u>	En aquesta primera part farem una introducció per veure què saben els alumnes sobre els registres i la variació. Durant la part teòrica, s'intentarà que els alumnes raonen per arribar a la seua conclusió.	
	Temps	30 - 35 minuts
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar els registres formal, col·loquial i estàndard. - Saber en quin context han d'utilitzar cada registre. - Conèixer les diferents regions de parla catalana. - Saber què és la variació i reconèixer els dialectes del territori catalanoparlant. - Identificar els elements bàsics de la comunicació.
	Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - Elements de la comunicació: emissor, receptor, missatge, canal, codi i context. - Registres estàndard, formal i col·loquial. - La variació lingüística: diatòpica, diacrònica, diastràtica. - Els dialectes: orientals i occidentals.
	Competències	<ul style="list-style-type: none"> - CSC - SIEE
	Metodologia	<p>S'explicarà la teoria i, posteriorment, els alumnes hauran de realitzar dos exercicis amb les fitxes de teoria davant. També es veurà un vídeo resum sobre els dialectes.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=M9iFMrUipn0</p>
	Materials	<ul style="list-style-type: none"> - Fitxes de teoria i exercicis. - Llapis/ bolígraf.
Activitat 1	Indiqueu si aquestes afirmacions són vertaderes o falses. Justifiqueu la vostra resposta. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 1).	
	Metodologia	Els alumnes han de completar l'exercici indicant si les afirmacions són vertaderes o falses i, després, faran una posada en comú.
	Avaluació	La professora observa el treball i l'actitud dels alumnes a classe. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
Activitat 2	Determineu quin tipus de registre empraríeu en aquest tipus de situacions. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 1).	
	Metodologia	Per completar l'exercici els alumnes han de dir quin tipus de registre utilitzarien per a cadascuna de les situacions que es plantegen i, després, fer una posada en comú.
	Avaluació	La professora observa el treball i l'actitud dels alumnes a classe. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
<u>Els gèneres</u>	En la segona part de la sessió parlarem sobre els gèneres literaris. Durant la part	

<u>literaris</u>	teòrica, s'intentarà que els alumnes raonen per arribar a la seua conclusió.	
	Temps	15 - 20 minuts
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Saber com va nàixer la literatura. - Identificar textos en vers i textos en prosa. - Saber quins gèneres solen utilitzar registre formal, estàndard o col·loquial. - Conèixer els gèneres literaris primitius, com han evolucionat fins a l'actualitat i veure alguns exemples de cadascun. - Característiques i forma dels gèneres literaris.
	Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - La lírica, l'èpica i la dramàtica: els gèneres primitius. - La prosa: temes jurídics, religiosos i humanístics. - Els gèneres literaris actuals: la poesia, la narrativa, el teatre i l'assaig. - Exemples de cadascun dels gèneres.
	Competències	SIEE CSC
	Metodologia	S'explicarà la teoria i, posteriorment, els alumnes hauran de realitzar dos exercicis amb les fitxes de teoria davant.
	Materials	Fitxes de teoria i exercicis. Llapis/ bolígraf.
Activitat 3	Assigneu a cada gènere literari les característiques corresponents. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 1).	
	Metodologia	Els alumnes han de llegir els enunciats i classificar-los en una taula segons creuen que es tracten de característiques pròpies de la narrativa, la poesia, el teatre o l'assaig.
	Avaluació	La professora observa el treball i l'actitud dels alumnes a classe. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
Activitat 4	Fixeu-vos en la forma d'aquests fragments i classifiqueu-los dins dels gèneres següents. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 1).	
	Metodologia	Observant l'estructura i sense llegir cap dels tres textos, els alumnes han de deduir a quin gènere literari pertanyen.
	Avaluació	La professora observa el treball i l'actitud dels alumnes a classe. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
SESSIÓ 2	Activitats de continuïtat	
<u>El gènere assagístic, l'argumentació i la ironia</u>	Temps	55 minuts
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Identificar la tipologia argumentativa. - Aprendre les característiques més típiques de l'assaig, el llenguatge, l'estructura i els recursos literaris més utilitzats. - Conèixer els subgèneres de l'assaig. - Identificar la ironia.

	Continguts	- L'assaig. - Característiques del text argumentatiu. - Els subgèneres de l'assaig. - Els recursos literaris i textuals de l'assaig.
	Competències	CCLI, CD, CAA, SIEE, CEC
	Metodologia	S'explicarà la teoria i, posteriorment, els alumnes hauran de realitzar dos exercicis amb les fitxes de teoria davant. Per a l'últim exercici, hauran d'utilitzar l'ordinador i crear un epitafi mitjançant algun programa informàtic.
	Materials	Fitxes de teoria i exercicis. Llapis/ bolígraf. Ordinador.
Activitat 5	Responen les preguntes següents. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 2).	
	Metodologia	Els alumnes han de llegir la teoria que s'ha treballat a classe per trobar la resposta a les preguntes plantejades.
	Avaluació	La professora observa el treball i l'actitud dels alumnes a classe. (Vegeu Annex 7.6., apartat Actitud).
Activitat 6	Observeu en la teoria la Imatge 1 de la il·lustradora Flavita Banana. On veieu la ironia? (Vegeu Annex 7.1., fitxa 2)	
	Metodologia	Després d'observar la imatge, es farà una posada en comú per veure els seus punts de vista.
	Avaluació	La professora observa el treball i l'actitud dels alumnes a classe. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
Activitat 7	Llegiu els epitafis següents. Intenteu escriure un text amb ironia per al vostre epitafi. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 2)	
	Metodologia	Els alumnes han de llegir els epitafis i redactar-ne un que els represente i que siga irònic amb l'ordinador. A més, també hauran de ser creatius en el disseny.
	Avaluació	Aquesta activitat es puntuarà sobre 0,5 punts. (Vegeu Annex 7.16., apartat Epitafi).
SESSIÓ 3	Aula invertida	
<u>El _____ periòdic:</u> <u>l'article d'opinió</u>	Els alumnes hauran d'haver vist prèviament a casa la informació sobre les parts d'un periòdic i l'article assagístic que els ha proporcionat la professora. https://ca.wikipedia.org/wiki/G%C3%A8nere_period%C3%ADstic https://sites.google.com/site/redacespecialitzada/com-elaborar-una-columna-dopini	
	Temps	55 min.

	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer les seccions d'un periòdic. - Posar en pràctica els recursos de l'argumentació. - Aprendre a buscar informació de manera autònoma. - Optimitzar el temps a classe.
	Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - Les seccions del periòdic. - L'article assagístic
	Competències	CCLI, CD, CAA, SIEE
	Metodologia	La professora proporcionarà als alumnes els materials necessaris perquè a casa puguin estudiar què és els periòdics, quines parts té i què és l'article d'opinió. A classe, els alumnes posaran en comú allò que han après a casa.
	Materials	<ul style="list-style-type: none"> - Projector. - Pantalla. - Ordinador. - Telèfons mòbils amb connexió a internet.
Activitat 8	Per parelles, responeu les preguntes següents.	
	Metodologia	Els alumnes respondran les preguntes d'un Kahoot! per parelles per tal de veure què han après sobre els materials que havien d'haver treballat a casa abans de la classe.
	Avaluació	La professora avaluarà la participació i la implicació dels alumnes en l'activitat. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
Activitat 9	Llegiu el text <i>El retorn a la bicicleta</i> i redacteu un article d'opinió sobre el que pensa Fuster i el que penseu vosaltres sobre l'ecologisme i el canvi climàtic. (Vegeu Annex 7.2., <i>El retorn a la bicicleta</i>).	
	Metodologia	<p>Els alumnes llegiran el text que els proporciona la professora entre tots i analitzaran el punt de vista de Fuster. Després, hauran de redactar un article d'opinió seguint les característiques generals d'un article assagístic.</p> <p>https://sites.google.com/site/redacespecialitzada/com-elaborar-una-columna-dopini</p>
	Avaluació	<p>La professora avaluarà que l'estructura, el registre i el tema siguin els adequats. (Vegeu Annex 7.12.).</p> <p>Els alumnes hauran d'entregar el text telemàticament.</p> <p>La redacció d'aquest article d'opinió seran 2 punts de la nota final. (Vegeu Annex 7.16.).</p>
SESSIÓ 4	Primera part de la classe. Presentació del projecte Setmana per la Llengua als Països Catalans	
<u>Setmana per la Llengua als Països</u>	Temps	25 – 30 min.
	Objectius	- Conèixer els orígens del català.

<u>Catalans</u>		<ul style="list-style-type: none"> - Entendre millor la situació actual del català. - Conèixer opinions diferents de les seues.
	Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - Els orígens del català: del llatí al català. - Qui parlava català? I castellà? - Per què va passar a ser una llengua de pagesos. - Com es transmetia el català. - Les Germanies, la guerra dels Segadors i la guerra de Successió. - La Renaixença. - Pompeu Fabra. - Dictadures espanyoles del s. XX. - La diglòssia.
	Competències	CAA, CSC
	Metodologia	<p>En aquesta sessió la professora explicarà que per la Setmana per la Llengua als Països Catalans, cada classe de l'institut té un autor o autora assignat i que hauran de fer unes activitats relacionades amb el personatge cèlebre que els haja tocat per conèixer-lo un poc més.</p> <p>Durant la primera part de la classe, s'explicarà què és això dels Països Catalans i es veurà un vídeo resum sobre la història de la llengua catalana.</p>
	Materials	<ul style="list-style-type: none"> - Projector. - Pantalla. - Ordinador.
Activitat 10	<p>D'on ve el català?</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=fNWdlhM9zzY → 15 min.</p>	
	Metodologia	Després de fer-los una introducció sobre la Setmana per la Llengua als Països Catalans, veuran un vídeo resum sobre els orígens del català. Posteriorment, es faran unes preguntes per impulsar un debat breu relacionat amb el tema.
	Avaluació	La professora tindrà en compte els alumnes que participen en el debat. (Vegeu Annex 7.16., apartat Actitud).
<u>Joan Fuster:</u> <u>l'assagista</u> <u>valencià del segle</u> <u>XX</u>	Segona part de la classe: Joan Fuster. (Vegeu Annex 7.1., fitxa 3).	
	Temps	25 – 30 min.
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Qui era Joan Fuster?: context sociopolític i assaig fusterià. - Introduir a la Guerra Civil. - Conèixer altres autors catalanoparlants cabdals de l'època. - Entendre quines eren les dificultats per expressar-se en català. - Aprendre a fer una entrevista de televisió.
	Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - La Guerra Civil espanyola, la postguerra, l'exili i la censura. - La literatura catalana de la postguerra. - La fi de la dictadura i l'obertura de la cultura. - Biografia de Joan Fuster i obres principals.

		<ul style="list-style-type: none"> - Altres autors catalans importants. - L'entrevista: com es fa? Qui hi participa?
	Competències	CCLI, CAA, CD, SIEE
	Metodologia	La segona part de la classe, estarà dedicada a explicar qui era l'escriptor que els han assignat a ells i se'ls proporcionaran els recursos necessaris perquè ells mateixos puguin informar-se sobre com es fa una entrevista.
	Materials	<ul style="list-style-type: none"> - https://aprendrellengua.wordpress.com/2014/03/26/lentrevista/ - Paper i bolígraf/ suport electrònic. - Projector. - Pantalla. - Ordinador.
Activitat 11		Cada grup ha d'enregistrar un vídeo en el qual simula una entrevista on parlarem sobre Joan Fuster. Heu de triar una de les dues situacions que se vos plantegen en la infografia. (Vegeu Annex 7.9.).
	Metodologia	<p>La professora proporcionarà als alumnes unes fitxes amb el context històric i la vida de Joan Fuster (Annex 7.1., fitxa 3). A banda, també els facilitarà uns enllaços amb els materials necessaris perquè puguin informar-se sobre com s'ha de fer una entrevista.</p> <p>Després d'això, s'explicarà el procediment de l'activitat: per grups heterogenis de 5 persones triades per la professora, els alumnes hauran d'enregistrar un vídeo on simularan una de les dues situacions imaginàries que es plantegen en la infografia que se'ls ha proporcionat. Cada grup triarà la situació que més els agrada, així com el rol de cada integrant del grup.</p> <p>El vídeo que han d'enregistrar durarà entre 6 i 8 minuts i es penalitzarà si no arriben al temps mínim. Per buscar la informació necessària, preparar-se les preguntes, enregistrar el vídeo i muntar-lo disposen de dues sessions (la del 21 d'abril i la del 22 d'abril) a més del cap de setmana.</p> <p>El dilluns 26 d'abril es veuran tots els vídeos a classe i es farà una votació per veure quin ha agradat més als companys.</p>
	Avaluació	<p>Per avaluar aquesta activitat s'utilitzarà una rúbrica (Vegeu Annex 7.13.).</p> <p>L'entrevista comptarà 4 punts de la nota final. (Annex 7.16.).</p>
SESSIONS 5 i 6	Cerca d'informació + redacció del guió + enregistrament del vídeo.	
<u>Joan _____ Fuster:</u> <u>l'assagista</u> <u>valencià del segle</u> <u>XX</u>	Temps	50 min. per sessió.
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Organitzar-se en equip. - Millorar la capacitat de resumir. - Aprendre les característiques d'una entrevista. - Aprendre a buscar informació veraç en la xarxa. - Millorar les seues capacitats per parlar en públic utilitzant un

		registre formal.
	Continguts	- Característiques de l'entrevista. - Biografia, obra i context sociopolític de Joan Fuster. - Tècniques d'expressió oral formal.
	Competències	CCLI, CD, CAA, CSC, SIEE
	Metodologia	<p>Els alumnes s'agruparan en classe amb els seus equips. Entre tots, hauran de buscar amb els ordinadors la informació necessària segons la situació imaginària que hagen triat per poder, en el cas 1, formular les preguntes dels periodistes i també les respostes que ha d'aportar Joan Fuster i, en el cas 2, les preguntes que farà el presentador i les respostes que proporcionen els periodistes.</p> <p>Per tindre una idea sobre el que poden preguntar, poden utilitzar tots els materials i les fitxes que els ha proporcionat la professora, a més de cercar més informació en internet si escau.</p> <p>Una vegada tenen la introducció que ha de fer el presentador en ambdues situacions, les preguntes i les respostes, hauran de començar a enregistrar el vídeo. Per a l'enregistrament, poden situar-se en la zona de l'institut que preferisquen.</p> <p>Després d'enregistrar-lo, hauran de muntar el vídeo i enviar-lo a la professora.</p>
	Materials	- Ordinadors. - Mòbil/ càmera. - Fitxes.
SESSIÓ 7	Visionat de vídeos i votació.	
<u>Les entrevistes</u>	Quina és l'entrevista guanyadora?	
	Temps	50 min.
	Objectius	- Veure el treball dels companys. - Valorar l'expressió oral. - Reflectir el coneixement sobre Fuster.
	Continguts	- Entrevistes relacionades amb Joan Fuster. - Informació vinculada a Joan Fuster. - Components de l'expressió oral.
	Competències	CLLI, CD, CAA, CSC
	Metodologia	La primera part de la sessió 7 estarà dedicada a veure els vídeos que han enviat els companys. A més, els alumnes hauran de fer una votació per veure quina ha sigut la millor entrevista.
	Materials	- Ordinadors. - Projector. - Pantalla per al projector.

Activitat 12	Qui té esperit de periodista?	
	Metodologia	Els alumnes veuran els vídeos de les entrevistes que ells van gravar. Després, faran una votació individual per decidir quina ha sigut la millor.
	Avaluació	No s'avalua, però sí que hi ha una rúbrica per fer la votació. Cada grup tindrà una rúbrica com la de l'activitat 11 (Vegeu Annex 7.13.) per decidir quina és la millor entrevista. El grup amb més punts serà premiat amb +0,5 punts en la nota final.
SESSIÓ 8	Article assagístic per a la revista de l'institut.	
<u>Extra, extra! Joan Fuster arriba a l'IES!</u>	Temps	50 min.
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Aprendre a treballar en grup. - Aprendre a sintetitzar. - Treballar més a fons la biografia de Fuster. - Treballar l'expressió escrita.
	Continguts	<ul style="list-style-type: none"> - Biografia, obra i context sociopolític de Joan Fuster. - Article d'opinió.
	Competències	CCLI, CD, CAA, CSC, SIEE
	Metodologia	La professora explicarà que cada classe de l'institut ha de promocionar el seu personatge cèlebre català. Per a fer-ho, s'ha proposat que els alumnes de facen activitats per donar a conèixer el seu escriptor. Per una banda, les classes es dividiran per grups i redactaran un article per a la revista de l'institut sobre el seu autor. Quan tots els cursos tinguin el seu article redactat, el departament de València s'encarregarà d'unificar tota la informació en un mateix document digital i es publicarà al web de l'institut, on el trobaran també en format PDF. A més, si els alumnes ho sol·liciten, podran obtenir l'exemplar en paper.
	Materials	- Ordinadors.
Activitat 13	<p>Per grups de 5 persones, heu de redactar un article sobre els fets més destacables de la vida de Joan Fuster. Els temes que heu d'abordar són: infància i joventut de Fuster (naixement, família, estudis, primeres obres poètiques), etapa adulta (participació en organitzacions culturals, primeres obres no poètiques), l'assaig fusterià (estil, obres cabdals), context històric (activisme polític) i últims anys (mort, premis, Museu Joan Fuster, actes commemoratius). (Vegeu Annex 7.1., fitxa 3).</p> <p>Cada persona del grup ha de triar un d'aquests temes i serà l'encarregada d'explicar-ho als companys.</p>	
	Metodologia	<p>Per aconseguir aquesta activitat es realitzarà la tècnica del trencaclosques d'Aronson. Cada integrant del grup base s'encarregarà d'una part de la vida de l'escriptor suec.</p> <p>Després d'adjudicar un dels apartats que han de treballar a cada</p>

		<p>membre del grup, s'agruparan els grups d'especialistes (tots els integrants dels grups base que han triat un tema determinat es reagruparan) i, entre els 5 especialistes, hauran de buscar la informació necessària per poder sintetitzar aquest apartat de la vida de Fuster que han escollit. Una vegada els especialistes han acabat, es tornaran a agrupar els grups base i cadascú explicarà als seus companys allò que han après amb el grup d'especialistes. Quan ja han compilat tota la informació necessària, cada grup base redactarà un reportatge amb les 5 parts que demana l'exercici, la qual haurà de ser més o menys igual en tots els grups, ja que tots han obtingut la mateixa informació.</p> <p>Finalment, enviaran la tasca a la professora i aquesta farà una selecció per incloure la biografia de Fuster en la revista del departament.</p>
	Avaluació	<p>Aquesta activitat comptarà 1 punt de la nota total (Vegeu Annex 7.16.) i s'avaluarà mitjançant la rúbrica de l'Annex 7.15.</p> <p>Per assegurar-nos que els alumnes donen una ullada a aquesta revista, se'ls comentarà que en l'última prova del concurs, <i>El trencaclosques final</i>, hi haurà també preguntes sobre els autors que treballen els altres cursos de 4t d'ESO i els de 3r d'ESO. Els autors seran, a banda de Joan Fuster, Manuel de Pedrolo, Pere Calders, Enric Valor, Josep Pla, Maria Mercè Marçal, Isabel-Clara Simó i Pepa Guardiola.</p> <p>Així doncs, per a executar aquesta última prova, hauran de portar la revista en format paper o en digital.</p> <p>Finalment, cada grup de treball haurà de fer una coavaluació i valorar el treball dels seus companys en totes les activitats que han realitzat durant aquests dies. (Vegeu Annex 7.17.).</p>
SESSIÓ 9	El concurs.	
<u>L'influencer valencià del segle XX</u>	<p>Aquesta activitat es realitzarà conjuntament amb l'assignatura Educació Física. Durant la primera hora, els alumnes romandran a l'aula per realitzar les tres primeres proves. Després, durant la segona hora, la qual correspon a l'hora d'Educació Física, els alumnes realitzaran dos exercicis més on es posaran a prova tant les seues capacitats físiques com les cognitives.</p> <p>Aquest concurs està compost per cinc activitats en les quals s'alternaran exercicis al pati i a l'aula.</p>	
	Temps	1h i 40 minuts - 2h
	Objectius	<ul style="list-style-type: none"> - Revisar tot el que han après sobre Joan Fuster i altres autors catalans del segle XX. - Fomentar el treball en equip. - Posar en pràctica la velocitat lectora. - Posar a prova la seua memòria. - Millorar la paciència. - Reconèixer la importància del seu rol en l'equip. - Posar a prova la seua velocitat. - Aprendre a orientar-se amb un mapa. - Vivenciar una carrera d'obstacles.

		- Desenvolupar la capacitat de reacció.
	Continguts	- Integració de tots els continguts de les sessions anteriors. - Jocs de relleus. - Cooperació amb l'equip. - Augment de l'autoconfiança.
	Competències	CCLI, CD, CAA, CSC, SIEE, CMCT.
	Metodologia	Les primeres tres activitats es realitzaran a l'aula amb l'ajuda de suports informàtics com ordinadors i projector, a més de les fitxes que repartirà la professora. Aquestes proves estarien compreses en l'hora de Valencià, amb l'opció de prolongar un poc el temps si escau. Les dues últimes activitats es realitzaran al pati i són les que combinarien habilitats lingüístiques i físiques. Aquests dos últims exercicis es realitzen durant l'hora d'Educació Física. Per a dur a terme aquesta activitat els alumnes hauran de seguir unes normes (vegeu Annex 7.10.).
	Materials	- Projector. - Ordinador. - Pantalla per al projector. - Telèfon mòbil amb connexió a internet d'almenys un integrant del grup. - Polsadors. - Mapes. - Retalls de 5 fotos diferents de Joan Fuster. - Codis QR. - Cinc fotocòpies de cinc textos del llibre <i>Diccionari per a ociosos</i> . - Paper i bolígraf. - 25 fotocòpies iguals de la cançó Història d'un món alternatiu amb els buits corresponents. - Revista de l'institut (format paper o digital). - Testimonis. - Material divers triat pel professor d'Educació física (piques, cons, cercols, bancs, caixes de plint, etc.). - 25 pitrals de 5 colors diferents (5 de cada color) o el mateix amb un llaç per als canells.
Activitat 14 Part <i>Trivalencià</i>	1.	Per grups de 5 creats a l'atzar, resoleu les preguntes següents.
	Metodologia	Els integrants del grup trien un portaveu. Entre tots hauran de consensuar una resposta i el portaveu la dirà en veu alta. Si la resposta és incorrecta, el torn de paraula passarà automàticament a l'equip següent.
	Avaluació	A la pissarra s'escriuran els noms o els números dels grups (grup 1, grup2..) i la professora escriurà els punts que obtinguen de manera que al final se sumaran per veure qui ha guanyat la prova. L'equip que més preguntes encerte, obtindrà 20 punts, el segon 15, el tercer 10, el quart 5 i l'últim 1. Si hi ha un empat, se'ls assignaran els mateixos punts. (Vegeu Annexos 7.14. i 7.16.).

Activitat 14 Part 2. <i>La definició fantasma</i>	Completeu les definicions següents amb la paraula corresponent.	
	Metodologia	<p>En secret, cada grup fixarà un nombre de l'1 al 5 a cadascun dels seus integrants. Així doncs, cada persona s'enfrontarà a les altres 5 persones dels altres grups que tenen els mateixos nombres que ells per completar les definicions. Per cada ronda hi haurà participants diferents i per a tindre el torn de paraula han de prémer un polsador.</p> <p>Les definicions seran sobre el temari que s'ha vist durant aquesta unitat didàctica.</p>
Activitat 14 Part 3. <i>De pare música, fill «ballaor».</i>	Empleneu els buits de la cançó. Alerta amb les faltes d'ortografia: comptaran com una resposta incorrecta.	
	Metodologia	<p>La professora repartirà una fotocòpia de la lletra de la cançó <i>Història d'un món alternatiu</i> a cada integrant del grup (vegeu Annex 7.11.). Tindran dues oportunitats per escoltar-la i intentar emplenar tots els buits.</p> <p>Després de les dues escoltes, entre els 5 hauran de consensuar les respostes i entregar a la professora una de les fotocòpies amb el nom de les 5 persones del grup a la part de darrere.</p> <p>En acabar, la professora repartirà una de les fotocòpies emplenades a cada grup i serà ella mateixa qui escriga les respostes correctes a la pissarra. El portaveu del grup serà l'encarregat de corregir i sumar el nombre de respostes correctes de la fotocòpia corresponent.</p>
Activitat 14 Part 4. <i>Qui no corre, vola</i>	Per equips, heu d'aconseguir superar els obstacles que hi ha en aquesta carrera per arribar al final, llegir una part del text, tornar a la base i dictar-li-la al portaveu. Alerta: els corredors no podreu eixir fins que no passeu el testimoni al següent ni fins que el portaveu us done l'eixida.	
	Avaluació	<p>A la pissarra s'escriuran els noms o els números dels grups (grup 1, grup2...) i la professora escriurà els punts que obtinguen de manera que al final se sumaran per veure qui ha guanyat la prova.</p> <p>El primer equip que més preguntes encerte obtindrà 20 punts, el segon 15, el tercer 10, el quart 5 i l'últim 1. Si hi ha un empat, se'ls assignaran els mateixos punts. (Vegeu Annexos 7.14. i 7.16.).</p>

	<p>Metodologia</p>	<p>Els equips es col·loquen cadascun a les seues bases. El professor d'Educació Física ha creat una carrera de relleus, ja que el tema que estan tractant és l'atletisme i durant les sessions anteriors han estat familiaritzant-se amb els diferents tipus de carreres i les proves que componen l'atletisme. Totes les carreres tenen els mateixos obstacles, la mateixa distància i el mateix recorregut.</p> <p>Per una banda, el portaveu es quedarà a la base i serà l'encarregat d'escriure allò que li dicten els corredors. Per una altra banda, els corredors hauran d'arribar al final de la carrera el més ràpid possible per llegir un fragment del text escollit de <i>Diccionari per a ociosos</i> (hi haurà dos textos diferents: un per als grups amb nombre parell i un altre per als imparells).</p> <p>Per arribar, han de superar els obstacles, però no és necessari per a tornar, simplement han de córrer.</p> <p>Cada grup farà els viatges que necessite per completar el dictat.</p>
	<p>Avaluació</p>	<p>Quan un equip acabe d'escriure el text, tots els altres es quedaran quiets perquè la professora corrobore que està ben escrit. En cas que siga correcte, obtindrà els punts corresponents; en cas que no ho siga, continuarà el joc i l'equip haurà de tornar a revisar el seu text.</p> <p>El primer equip que escriga el text correctament obtindrà 20 punts, el segon 15, el tercer 10, el quart 5 i l'últim 1. Si hi ha un empat, se'ls assignaran els mateixos punts. (Vegeu Annexos 7.14. i 7.16.).</p>
<p>Activitat 14 Part 5. <i>El trencaclosques final</i></p>	<p>Metodologia</p>	<p>Hi ha 10 codis QR amagats per l'institut i davall de cadascun hi ha retalls de fotografies que heu de recollir en cada parada per completar un trencaclosques al final del recorregut. Per trobar les parades dels QR, teniu un mapa de l'institut per a cada grup.</p> <p>Cada grup té un color assignat, per tant, heu d'agafar la peça que tinga el color del vostre equip a la part posterior. Els codis QR vos porten a una activitat que heu de completar i, per saber que l'heu completada correctament, haureu de fer captures de pantalles, les quals ensenyareu quan acabeu.</p> <p><u>Important!</u>: necessiteu la revista de l'institut per consultar, si escau, les respostes relacionades amb els autors de les altres classes.</p> <p>Els professors s'encarreguen d'amagar 10 codis QR per l'institut. Amb el mòbil, els alumnes escanejaren el codi, el qual els dirigirà a una prova o a una pista per saber què han de fer a continuació.</p> <p>Cada vegada que completen l'activitat d'una etapa, hauran de fer una captura de pantalla a la resposta per assegurar-nos que han acomplit correctament l'activitat. A més, hauran d'agafar la peça del trencaclosques del color del seu equip que hi haurà en cada parada.</p> <p>Cada mapa té una ruta diferent per evitar que els equips coincidisquen i es copien, és a dir, tots passen per les mateixes parades però en un ordre diferent.</p>

		Finalment, quan completen totes les activitats, hauran de tornar al punt d'eixida on estaran els professors i muntar el trencaclosques.
	Avaluació	El primer equip que complete el trencaclosques i presente totes les captures de pantalla obtindrà 20 punts, el segon 15, el tercer 10, el quart 5 i l'últim 1. Si hi ha un empat, se'ls assignaran els mateixos punts. (Vegeu Annexos 7.14 i 7.16).

4.7. Avaluació

L'avaluació d'aquesta proposta es pot desglossar en cinc parts, el contingut de les quals reflecteix la importància que la unitat didàctica dona de l'enfocament comunicatiu. Així doncs, l'entrevista que faran per grups comptarà com a màxim 4 punts de la nota final, l'article assagístic que redactaran de manera individual sobre un text de Fuster seran 2 punts, tant el concurs com el reportatge per a la revista (ambdues activitats per equips) comptabilitzaran 1 punt de la nota final cadascuna, l'actitud també es valorarà amb 1 punt, l'epitafi 0,5 punts i, finalment, l'avaluació dels companys també es tindrà en compte i seran 0,5 punts de la nota final. A més, hi haurà 0,5 punts extres per a les persones que, segons els companys, hagen fet millor l'entrevista i queden els primers en les votacions. Podeu veure la taula d'avaluació individual a l'Annex 7.16.

Com és important que els alumnes s'impliquen en els treballs en grup, el penúltim dia de la unitat didàctica (abans del concurs) hauran de fer una coavaluació. La finalitat d'aquesta avaluació és intentar que tots treballen de manera equitativa i siguin ells mateixos qui promocionen un bon funcionament dels grups. Com la professora no pot estar pendent tota l'estona de tots els grups a la vegada, seran ells qui valoraran el treball dels companys mitjançant una rúbrica (Annex 7.17.). La nota d'aquesta coavaluació serà un 0,5 de la nota final i se sumarà a la nota de les altres tasques que avalua la professora. (Vegeu taula avaluació individual, Annex 7.16.).

4.8. Adaptació per al PR4

Aquesta unitat didàctica destinada als alumnes de 4t d'ESO, es volia implementar durant el període de pràctiques. Com que la tutora de l'institut no tenia cap grup de 4t d'ESO, però sí que en tenia un de PR4 amb què treballa per àmbits, es va aprofitar aquesta situació, tot i que es va haver de fer una adaptació perquè encaixara amb el perfil dels alumnes d'aquesta classe i perquè s'ajustara a les seues necessitats, tot sense deixar a banda allò que havien après prèviament durant el curs.

Encara que la seqüència didàctica que es proposa a continuació no conté els mateixos exercicis que s'han exposat anteriorment, sí que segueixen el mateix fil conductor: donar a conèixer la figura de Joan Fuster a partir de diversos recursos comunicatius (tant orals com escrits).

Aquesta seqüència està plantejada per a acabar-la en una setmana, ja que tenen 9 hores setmanals amb la professora i sembla un període de temps suficientment llarg perquè puguin

finalitzar-la sense problemes. Malgrat això, potser que pel ritme de treball dels alumnes s'haja d'ampliar aquest període perquè tots puguin acabar l'activitat final.

4.8.1. Temporització

	Dilluns (22 de març)	Dimarts (23 de març)	Dimecres (24 de març)	Dijous (25 de març)	Divendres (26 de març)
Primera hora (55 min.)	<u>SESSIÓ 1</u> La comunicació: registres i variació Activitats 1 i 2 Els gèneres literaris Activitats 3 i 4	<u>SESSIÓ 2</u> Tipus de textos: l'argumentació i la ironia Activitats 5, 6 i 7	<u>SESSIÓ 4</u> Joan Fuster: un <i>influencer</i> del s. XX. Activitat 9	<u>SESSIÓ 6</u> <i>Influllengüers</i> : treball en grup	<u>SESSIÓ 8</u> <i>Influllengüers</i> : treball en grup Activitat 11
	Aula d'informàtica	Aula d'informàtica	Aula PR4	Aula PR4	Aula d'informàtica
Segona hora (55 min.)	X	<u>SESSIÓ 3</u> Visionat de vídeos d' <i>influencers</i> catalans i debat Activitat 8	<u>SESSIÓ 5</u> Presentació treball final: <i>Influllengüers</i> Activitat 10	<u>SESSIÓ 7</u> <i>Influllengüers</i> : treball en grup	<u>SESSIÓ 9</u> Trivialencià Activitat 12
		Aula d'informàtica	Aula PR4	Aula PR4	Aula d'informàtica

4.8.2. Activitats

Les activitats adaptades per al PR4 tenen també com a propòsit integrar les quatre destreses de la comunicació (expressió escrita, expressió oral, comprensió oral i comprensió escrita) amb la literatura a través de la figura de Joan Fuster. Tot i això, com hem anomenat prèviament, les activitats no són exactament les mateixes a causa de les necessitats d'aquest grup en concret. El grup del PR4 de l'IES Jaume I tenia alumnes nouvinguts d'altres països que no dominen gaire la llengua, alumnes amb necessitats especials, alumnes amb baix rendiment, una alumna danesa que formava part d'un programa educatiu per aprendre espanyol, alumnes que s'esforçaven més perquè volien fer 1r de batxillerat o d'altres que volien fer FP i altres alumnes que cursaven aquest nivell, malgrat que podrien estar perfectament en un 4t d'ESO ordinari per les seues capacitats, però preferiren el PR4.

Sessió 1

El primer dia es treballarà també amb la fitxa 1 (Annex 7.1.) per introduir-los el tema de la comunicació. Aquesta activitat durarà vora uns 30 minuts i inclou l'explicació breu dels

elements de la comunicació, els registres, la variació lingüística i els dialectes. Una vegada s'ha explicat la teoria, els alumnes hauran de completar dues activitats per comprovar que han entès allò que s'ha explicat. L'activitat 1 és un exercici breu de vertader o fals i per a l'activitat 2 hauran de llegir unes situacions concretes i triar quin registre utilitzarien per a cadascuna. Aquestes dues activitats es corregiran en veu alta a classe i s'avaluarà la seua actitud (vegeu Annex 7.6., apartat Actitud).

Durant la segona part de la sessió 1, es continuarà amb la mateixa fitxa (Annex 7.1., fitxa 1) però es treballaran els gèneres literaris. Aquesta part de la sessió té com a objectiu principal veure què saben els alumnes sobre els gèneres literaris i, sobretot, què coneixen de l'assaig. A banda, es continuarà amb el tema dels registres, l'estructura que té cada gènere i es veuran alguns exemples. Els continguts d'aquesta part són els gèneres primitius (lírica, èpica i dramàtica), la prosa i els gèneres literaris actuals (poesia, narrativa, teatre i assaig). Com s'ha fet prèviament, primer es farà una breu explicació de la teoria i després els alumnes realitzaran dues activitats més. Per a l'activitat 3, els alumnes hauran de llegir els enunciats i classificar-los en una taula segons creuen que es tracten de característiques pròpies de la narrativa, la poesia, el teatre o l'assaig. Per a l'activitat 4, els alumnes hauran de deduir a quin gènere pertanyen els tres textos que se'ls presenten sense llegir-los, només observant l'estructura. Aquestes dues activitats es realitzaran i es corregiran a l'aula en veu alta i s'avaluaran en l'apartat Actitud de la taula de l'Annex 7.6.

Sessió 2

La segona sessió estarà dedicada a l'assaig, l'argumentació i la ironia. En primer lloc, s'explicaran les característiques del text argumentatiu, de l'assaig i els seus subgèneres, i els recursos literaris i textuais de l'assaig amb el suport de la fitxa 2 (vegeu Annex 7.1.). L'objectiu d'aquesta sessió és que els alumnes es familiaritzen un poc més amb l'assaig, que puguin identificar el llenguatge argumentatiu, així com la ironia, i que siguin capaços d'assimilar els recursos més típics de l'assaig. En segon lloc i una vegada s'ha explicat breument la teoria, els alumnes hauran de fer tres activitats. Per a la primera, hauran de respondre breument unes preguntes sobre el que s'ha treballat prèviament; per a la segona, hauran d'observar la imatge de Flavita Banana i hauran de comentar per què és irònica i, finalment, per a la tercera activitat, hauran de llegir l'epitafi que va escriure Joan Fuster al seu llibre *Diccionari per a ociosos* i redactar el seu seguint l'estil del mateix Fuster: de manera humorística i irònica. Per a aquesta última activitat, necessitaran ordinadors ja que, a més de la redacció, es puntuarà també l'originalitat. Quan acaben l'activitat li l'enviaran a la professora. Les activitats 5 i 6 entraran en l'apartat Actitud de l'avaluació individual (vegeu Annex 7.6.) i l'última (activitat 7) en l'apartat Epitafi (vegeu Annex 7.6.).

Sessió 3

Aquesta sessió servirà per a posar en pràctica allò que han après sobre l'argumentació durant les sessions anteriors. Prèviament a aquesta activitat, la professora ha fet un sondeig per veure què és allò que interessa a la majoria dels alumnes per tal de poder fer un debat a classe sobre un tema en què se senten còmodes. Després de fer una recerca per YouTube, es proposen diversos vídeos (no més llargs de 15 minuts) de temes diferents i ells mateixos trien sobre

quin voldran debatre. Una vegada han vist el vídeo, la professora adquirirà el paper de moderadora i començarà fent preguntes perquè els alumnes tinguen una orientació per començar a debatre. Els objectius d'aquesta activitat són: escoltar i respectar les opinions dels altres, utilitzar llenguatge persuasiu per convèncer els altres participants, argumentar les seues postures durant les intervencions, treballar l'expressió oral i conèixer comunicadors catalans. Els continguts d'aquesta sessió seran els programes de *telerealtat* en horari de màxima audiència actuals, el seu rerefons masclista i les relacions tòxiques.

Sessió 4

Seguint amb l'assaig, durant aquesta sessió s'introduirà plenament la figura de Joan Fuster. La professora els proporcionarà unes fitxes de teoria (vegeu Annex 7.1., fitxa 3) que posteriorment els serviran per a un treball. Mitjançant el projector de classe, els alumnes veuran una presentació que recolzarà l'explicació de la professora amb fotografies de l'època per poder il·lustrar millor la situació d'Espanya durant i després de la Guerra Civil. Per entendre el pensament de Joan Fuster, necessàriament s'ha de fer un breu recorregut per l'Espanya del segle passat i, més concretament, per entendre la situació de la llengua catalana durant els anys de la dictadura. Així doncs, els continguts de la primera part d'aquesta sessió són: la Guerra Civil Espanyola, la postguerra, la literatura catalana de la postguerra, la censura i l'exili, la fi de la dictadura i l'obertura a la cultura. Una vegada els alumnes ja estan en context, durant la segona part de la sessió veuran la biografia de Joan Fuster, les seues obres més importants i altres autors cabdals de l'època.

Després de conèixer un poc més el context sociopolític que va viure Fuster, es començaran l'activitat 9. Aquesta activitat és un parèntesi que els servirà per a entendre com poden relacionar tota la informació que acaben de veure sobre una altra època amb un tema de l'actualitat. D'aquesta manera, es visualitzarà un vídeo d'una *influencer* catalana la qual relaciona la literatura catalana amb temes actuals. A banda de veure com poden relacionar dos conceptes que aparentment són molt diferents, també els servirà per veure com el llenguatge argumentatiu està present en la gran majoria del material audiovisual que consumeixen cada dia en la seua vida quotidiana. Una vegada han vist el vídeo, hauran d'explicar com es dirigeix la comunicadora al públic, quines característiques del llenguatge argumentatiu han vist, quin registre utilitza i si alguna vegada havien vist algun vídeo com aquest. Els vídeos que poden triar per veure amb el projector de classe són *J Balvin, Colores i la literatura catalana* o *Recomano llibres de Rodoreda a les meves influencers preferides*, ambdós vídeos de la Juliana Canet (vegeu Annex 7.8.). L'avaluació d'aquesta activitat s'inclou en l'apartat Actitud (vegeu Annex 7.6.).

Sessió 5

Durant aquesta sessió es presentarà l'activitat final d'aquesta unitat didàctica: *Infullengüers*. L'objectiu principal d'aquesta activitat és que els alumnes milloren les seues destreses, tant orals com escrites, mitjançant l'obra de Joan Fuster. Els alumnes hauran d'imaginar que tenen un canal de literatura a YouTube i el següent tema literari que han d'abordar és l'assaig fusterià. L'enunciat d'aquesta activitat es troba en al final de la fitxa 3 (vegeu Annex 7.1, fitxa 3).

Així doncs, per grups de 3 o 4, els alumnes hauran de fer de comunicadors i redactar un text (que després els servirà de guió per al vídeo) on expliquen qui era Joan Fuster, quines van ser les seues obres cabdals, quin era el context històric que va viure, què és l'assaig i quines característiques té l'assaig fusterià. A més, entre tots els integrants del grup hauran de triar un text de Fuster (vegeu Annex 7.2.) el qual hauran de resumir i relacionar-lo amb l'actualitat, tal com van veure en el vídeo de l'activitat 9 (sessió 4). Els textos de Fuster tenen unes preguntes orientatives perquè els alumnes tinguen una base per començar aquest apartat del treball. A banda, la professora proporcionarà un mapa conceptual perquè els alumnes tinguen resumits els temes que han d'abordar en aquesta activitat (vegeu Annex 7.3.).

Una vegada tinguen el guió fet i revisat, hauran d'enregistrar un vídeo d'uns 6-8 minuts, aproximadament, en el qual hauran d'explicar a l'audiència del seu canal de YouTube qui era Joan Fuster. Així doncs, hauran de triar el registre adient per al canal de YouTube, hauran d'utilitzar llenguatge argumentatiu per relacionar el text de Fuster en l'actualitat i, sobretot, hauran de demostrar que han adquirit noves tècniques per comunicar-se.

D'aquesta activitat s'avaluarà, per una banda, l'expressió escrita i, per una altra banda, l'expressió oral (vegeu Annex 7.5.). La nota màxima d'aquesta activitat serà un 5 i es pot veure desglossada en la Taula d'avaluació alumnes (Annex 7.6.).

Cal destacar que els grups els crearà la professora perquè els alumnes treballen amb companys diferents dels que solen treballar habitualment, així també afavoreixen la integració de tots els alumnes en el grup i s'eviten els desequilibris entre els equips, de manera que els alumnes que mostren més dificultats per executar unes tasques determinades, puguen rebre l'ajuda dels altres companys.

Sessions 6, 7 i 8

Durant aquestes tres sessions, els alumnes treballaran lliurement amb els seus grups. Aquesta serà l'activitat 11, la qual poden realitzar amb ordinadors si ho prefereixen. Hauran de redactar el resum dels apartats de teoria indicats al mapa conceptual (vegeu Annex 7.3.), fer el resum del text de Joan Fuster que han triat (fitxes Annex 7.2.) i debatre amb els companys per conèixer diverses opinions sobre el tema del seu text. Finalment, quan tinguen el guió redactat, hauran d'enregistrar el vídeo i enviar-los (el guió i el vídeo).

Els objectius d'aquesta activitat són aprendre a treballar en grup, fomentar la cooperació, debatre amb persones amb opinions diverses, fer un repàs de tot allò que s'ha vist durant les sessions anteriors i aprendre més sobre l'assaig mitjançant la figura de Fuster. A banda, en aquesta activitat es treballarà una de les destreses més oblidades en les classes de secundària mitjançant la literatura i la comunicació, l'expressió oral.

En finalitzar el treball, la professora els passarà una fitxa de coavaluació (vegeu Annex 7.4.) mitjançant la qual els alumnes puntuaran el treball i la implicació dels seus companys, de manera que la professora pugui avaluar millor els alumnes. La puntuació dels companys es tindrà en compte i s'inclourà també en la taula d'avaluació individual dels alumnes (vegeu Annex 7.6.).

Sessió 9

A fi de fer un resum i veure què han après els alumnes, es durà a terme l'activitat 12, el Trivialencià (vegeu Annex 7.7.).

Per portar a terme aquesta activitat, els alumnes hauran de seure amb el seu grup de treball. Es projectarà a l'aula un joc de preguntes relacionades amb tot el que han vist des del començament de la unitat didàctica (comunicació, literatura, context històric, etc.). Cada grup tindrà un portaveu que serà qui responga la pregunta, però entre tots els integrants hauran de consensuar prèviament la resposta. Cada resposta correcta serà 1 punt i cada resposta incorrecta descomptarà 0,5 punts. Els grups tenen la llibertat de passar la paraula al següent grup si no saben respondre i no se'ls penalitzarà. Aquesta activitat comptarà 1 punt de la nota final (vegeu Annex 7.6.).

4.8.3. Avaluació

A fi d'avaluar aquesta adaptació, se sumaran les puntuacions que ha aconseguit cada alumne individualment en les activitats com l'epitafi i la realització de les primeres tasques de comunicació com en els exercicis grupals com ara el Trivialencià, el vídeo, el guió i l'avaluació dels companys. A més, també es tindrà en compte l'actitud i l'avaluació de la professora. (Vegeu Annex 7.6.).

Criteris d'avaluació	
Activitat	Puntuació
Avaluació: companys + professora	2 punts
Epitafi	1 punt
Trivialencià	1 punt
Vídeo	5 punts: 3 → redacció guió/ 2 → enregistrament
Participació i assistència a classe	1 punt

La coavaluació té com a objectiu principal que els alumnes vigilen que tots els integrants del grup treballen, que cadascú siga responsable d'alguna tasca per millorar el treball en grup i perquè la comunicació dels equips es faça des del respecte. Cada persona farà una avaluació dels seus companys d'equip (vegeu Annex 7.4.) en la qual hauran de dir si han participat o no de forma equitativa. Per aquesta raó, en aquesta avaluació no s'incorporen aspectes que avaluen els continguts teòrics i pràctics assimilats en la fitxa d'avaluació, ja que el que realment ens interessa és que els alumnes treballen de manera equitativa.

Durant l'estada de pràctiques a l'IES Jaume I, període en què es va implementar aquesta part de la unitat didàctica, es va decidir crear els grups de manera que estigueren equilibrats tant per la part de coneixements i implicació com per la part d'actitud dels alumnes, per exemple: es va decidir que els alumnes que més falten a classe estigueren en el mateix grup, ja que no

seria just per als alumnes que sí que van a classe fer sols gran part del treball. A més, la nota de cada alumne també dependrà del que hagen opinat els companys sobre el seu treball, de manera que tots intenten implicar-se per igual.

4.8.4. Rúbrica alumnes

ALUMNE/A	CRITERIS	1	2	3	4
	Ha contribuït al treball en equip.				
	Ha demostrat ser respectuós/osa amb els membres de l'equip.				
	Ha ajudat els companys quan algú no sabia realitzar alguna tasca.				
	Promou la unió de l'equip.				
	Escolta les opinions de la resta i és capaç de dialogar per arribar a un acord.				

4.8.5. Rúbrica professora

Vídeo					
	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4	Grup 5
Inclou una presentació.					
Participen tots els membres del grup.					
Utilitza ironia.					
Argumenten les seues idees.					
Han debatut a classe per defensar les seues postures.					
Utilitzen llenguatge estàndard.					
Parlen en valencià.					
Inclouen un acomiadament.					
El vídeo s'ajusta al temps que s'ha demanat.					
El treball ha sigut cooperatiu.					
TOTAL (sobre 10)					

Text escrit					
	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4	Grup 5
Ha inclòs totes les parts de l'índex.					
Utilitza llenguatge persuasiu.					
Utilitza ironia.					
Argumenten les seues idees.					
Utilitzen llenguatge estàndard.					
Escrit en la mateixa varietat (oriental/occidental)					
Han corregit les faltes d'ortografia.					
Estructura text argumentatiu.					
Inclou totes les parts de l'índex					
TOTAL (sobre 9)					

4.8.6. Valoració final

Gràcies a poder portar a terme l'adaptació per al PR4 durant l'estada de pràctiques a l'IES Jaume I, hem pogut comprovar que és possible treballar la comunicació i la literatura de manera conjunta amb bons resultats.

Els alumnes estigueren entretinguts i còmodes realitzant les tasques i, malgrat que al principi els va costar un poc més treballar l'oralitat, van ser capaços de realitzar un vídeo en el qual parlaven a una audiència imaginària i, a poc a poc, també van ser capaços de participar en els debats a classe.

A banda, cal destacar que al principi de l'estada de pràctiques hi havia certs alumnes que es negaven a parlar en català «perquè no era el seu idioma nadiu i els costava» o «perquè no ho feien bé». Malgrat això, a final de curs molts d'aquests alumnes foren capaços de millorar i augmentar el nombre d'intervencions en català a classe i sentir-se més segurs en l'idioma. Així doncs, es podria dir que gran part de les mancances que tenen els alumnes de l'ESO en l'expressió oral són degudes a la poca pràctica d'aquesta destresa comunicativa a classe encara que, moltes vegades, és l'únic espai on practiquen l'idioma.

Per una altra banda, també podem ressaltar que integrar la literatura —en aquest cas l'assaig— i la comunicació va ser una decisió que els va motivar més a l'hora d'estudiar-la. Així doncs, van entendre que la literatura no és un tret cultural aïllat que només uns pocs intel·lectuals podien produir i que, a més, havien d'estudiar per obligació sinó que, ben mirat, pot tindre una utilitat en el seu dia a dia i que, de fet, utilitzen trets estilístics de l'assaig diàriament sense adonar-se'n.

Finalment, destacarem el treball en equip. Tota aquesta feina no hauria sigut possible si els alumnes no hi hagueren col·laborat. Un dels objectius d'aquesta seqüència didàctica també era fomentar la cooperació, el treball en equip i enfortir o crear llaços entre els alumnes i, en la pràctica, es van sentir molt a gust amb els seus grups, tot i que no eren les persones amb qui desenvolupaven habitualment les activitats de classe.

5. Conclusions

Malgrat que en un principi puga semblar que els objectius d'aquesta unitat didàctica foren fàcils de complir, la veritat és que crear materials didàctics amb autors de tant de renom com és Joan Fuster per a 4t d'ESO ha sigut un poc més costós del que pot aparentar. Amb tot, l'experiència ha sigut molt satisfactòria, ja que partíem de la base que els alumnes de secundària no acaben d'entendre massa bé què és l'assaig i, gràcies a tindre l'oportunitat de poder portar a terme una part d'aquest TFM a la pràctica, hem vist que sí que és possible explicar aquest gènere literari d'una manera més atractiva i fàcil per als alumnes. El record de les persones adultes que van estudiar l'assaig i Joan Fuster anteriorment a l'institut no era gaire positiu perquè les lectures dels textos assagístics se'ls van fer complicades i no van acabar de congeniar massa bé amb aquest tipus de literatura. Per aquesta raó, es va decidir crear materials didàctics amb els quals es poguera treballar aquest gènere literari d'una manera més senzilla però complint amb els objectius del currículum. A banda, després de veure l'organització dels llibres de text actuals, també vam creure pertinent integrar la literatura i la comunicació perquè les unitats dels llibres estigueren un poc més cohesionades i que les destreses comunicatives es treballaren conjuntament amb la literatura i no per separat com si foren trets independents d'una llengua.

Després d'haver acabat aquest TFM i d'haver-ne implementat una part durant l'estada de pràctiques, podem concloure que, tot i que per a la professora suposa més feina a l'hora de preparar les unitats i crear activitats més atractives per als alumnes, sí que es possible treballar la literatura seguint una metodologia que integra les competències. De fet, els resultats són majoritàriament positius quan les unitats tenen un eix vertebrador, estratègia que atorga coherència a la seqüència d'activitats. Com s'ha parlat en l'apartat d'introducció, un altre dels objectius era fomentar el treball en equip i la cooperació i podem dir que amb les activitats proposades es poden millorar les relacions socials a classe, així com la paciència i el diàleg entre companys.

Al capdavall, podem comprovar que és molt més profitós estudiar la literatura de manera integrada amb altres continguts lingüístics o en els materials que tinguen els alumnes, en lloc de fer-ho de manera aïllada i sense cap lligam; que els alumnes aprenen i es diverteixen molt més del que pensem treballant en equips; i que l'oralitat és una destresa que, en el cas del català, s'ha tingut descuidada durant molt de temps a l'aula —a diferència del que ha passat amb llengües estrangeres com l'anglès—, malgrat que aquest és l'únic espai on molts alumnes practiquen aquest idioma, per això se li ha de donar més rellevància.

6. Bibliografia i referències

- Aranda, A. (2007). *Valencià. Llengua i literatura*. Alzira: Edicions Bromera.
- Beghadid, H. M. (2013). *El enfoque comunicativo, una mejor guía para la práctica docente*. Acta del IV Taller ELE Interculturalidad del Instituto Cervantes. Orà: Institut Cervantes
- Borràs, V. i Torreño, A. (2008). *Batec 1. Valencià, llengua i literatura*. Alzira: Edicions Bromera.
- Canet, J. (22 de maig de 2020). *J Balvin, colores i la literatura catalana* [Vídeo]. YouTube. 10m24s. <https://www.youtube.com/watch?v=FJakaX9Ivyc>
- Canet, J. (22 de gener de 2021). *Recomano llibres de Rodoreda a les meves influències preferides* [Vídeo]. YouTube. 10m10s. https://www.youtube.com/watch?v=eayGr8MX_J0
- Carbonell, I., Guerrero, J., Moral, I., Palomero, J. i Rubio, A. (2008) *Valencià. Llengua i literatura 4t ESO*. Madrid: Grupo SM.
- Cassany, D. (1999). Los enfoques comunicativos: elogio y crítica. *Lingüística y literatura*. (pàgs. 11-33). Medellín: Revista del Departament de lingüística i literatura de la Universitat d'Antioquia.
- Cassany, D., Luna, M., i Sanz, G. (1993). *Ensenyar llengua*. Barcelona: Editorial Graó.
- Cassany, D. (1999). Los enfoques comunicativos: elogio y crítica. *Lingüística y literatura*. Medellín: Universidad de Antioquia
- Colomer T. (1996). *La didáctica de la literatura. Temas y líneas de investigación e innovación*. Barcelona: Universitat de Barcelona, Horsori Editorial.
- Colomer T. (1998). «Capítol III. L'ensenyament de la lectura». Amb Colomer T., Cros A., Ferrer M., Guasch O., Milian M., Navarro A. i Noguerol A. (Eds.), *L'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua i la literatura en l'educació secundària* (pàgs. 4-8). Barcelona: Universitat de Barcelona, Horsori Editorial.
- Cuenca, M. J. (1992). *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*. Alzira: Tàndem Edicions.
- Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat a la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*. València, 5 de juny de 2015, núm. 7544.
- Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual estableix el currículum i desplega l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i

del Batxillerat a la Comunitat Valenciana. *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*. València, 27 d'abril de 2018, núm. 8284.

Duran, D. i Blanch, S. (2008). *L'aprenentatge cooperatiu com a estratègia instructiva per a la inclusió*. Suports, vol. 12, núm. 1 (pàgs 2-11). Vic: Universitat de Vic i Universitat Central de Catalunya.

Fluixà, J. A. i Martínez, A. (1991). *Ser Joan Fuster : antologia de textos fusterians*. Alzira: Edicions Bromera.

Fuster, J. (1964). *Diccionari per a ociosos*. Barcelona: Editorial AC.

Grau, L. (29 d'octubre de 2020). *Masclisme i monogàmia a La isla de las tentaciones*, [Vídeo]. YouTube. 9m 25s. <https://www.youtube.com/watch?v=obvAEp6AYwA>

IES Jaume I (2021). *Projecte educatiu (PEC)*. IES Jaume I. <https://www.iesjaumei.es/index.php#>

Limortí, P. (2009). *El tractament dels continguts curriculars de la literatura en els llibres de text de l'assignatura de Valencià (1983-2008)*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

Salvador, V. (2016). «La concepció fusteriana de la literatura com a pràctica social.» Amb Corretger, M., Casanovas, P., i Salvador, V. (Eds.), *El compromís literari en la modernitat: Del període d'entreguerres al franquisme (1920 - 1980)* (pàgs. 159-176). Tarragona: Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili.

Sanmartí, N. (2010). *Avaluar per aprendre. L'avaluació per millorar els aprenentatges de l'alumnat en el marc del currículum per competències*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Direcció General de l'Educació Bàsica i Batxillerat.

Sanmartí, N. i Mas M. (2019, juliol). «Les rúbriques per a una avaluació plantejada com a aprenentatge.» Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat. <https://www.rosasensat.org/les-rubriques-per-a-una-avaluacio-plantejada-com-a-aprenentatge/>

Serra, S. (2019). *L'assaig periodístic de Joan F. Mira*. (pàgs. 77-82). Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

Vendrell, S. (2017). *Joan Fuster per a joves. Antologia de Salvador Vendrell*. Benicarló: Onada Edicions.

7. Annexos

7.1. Fitxes d'activitats

Fitxa 1. Activitats

1. Indiqueu si aquestes afirmacions són vertaderes o falses. Justifiqueu la vostra resposta.

- a) La majoria de les llengües estan sotmeses a la variació lingüística, però n'hi ha que no ho estan.
- b) A les Illes Balears i a Catalunya es parlen varietats d'una mateixa llengua comuna.
- c) Un presentador d'informatius fa servir un registre per a parlar a la televisió i un altre a casa.
- d) En una conferència s'utilitza un registre col·loquial.

2. Determineu quin tipus de registre empraríeu en aquests situacions:

- a) Una conversa amb els amics.
- b) Una redacció de classe de biologia per parlar de les cèl·lules mare.
- c) Un escrit de reclamació a l'Ajuntament de Borriana.
- d) Una entrevista a un polític.
- e) Una conversa telefònica amb els avis.
- f) Una entrevista de treball.

3. Assigneu a cada gènere literari les característiques corresponents:

Poesia	...
Narrativa	...
Teatre	...
Assaig	...

- a) S'escriu en forma de diàlegs que només s'interrompen per les acotacions o parèntesis que indiquen canvis d'escena, canvis de vestuari, moviments, etc.

- b) L'autor parla sobre ell mateix, generalment sense cap filtre. Expressa idees, emocions, vivències...
- c) El text sol tenir un ritme marcat, fins i tot n'hi ha que es poden acompanyar de música. S'escriu en vers i sol ser més curt que els altres gèneres literaris.
- d) S'utilitza un llenguatge molt elaborat, l'autor expressa sentiments o emocions i els temes solen ser l'amor, la mort, la bellesa i la vida.
- e) L'autor conta la vida d'uns personatges ficticis o reals mitjançant la veu d'un narrador.
- f) S'escriu en prosa. Pot ser d'origen oral (conte, llegenda, rondalla...) o escrit (relat breu, novel·la...).
- g) L'autor no parla sinó que són els actors els qui escenifiquen la història davant d'un públic.

4. Fixeu-vos en la FORMA d'aquests fragments i classifiqueu-los dins dels gèneres següents:

Assaig	...
Poesia	...
Narrativa	...

TEXT 1

Açò va passar en aquells temps antics que hi havia dimonis ben abillats, els quals solien visitar els camps i les viles quan algú se'ls encomanava.

En el carrer Major de Petrer, en una casa noble i gran com un convent, vivia tot sol un fadrinot d'uns quaranta anys, que li deien don Pere Mestre.

Aquell senyor tenia una bona colla d'amics molt inclinats tots a moure tabola, organitzar soparots i passar les nits entre saraus i festes.

Don Pere tenia també un altre vici: el de jugar-se els diners, i, com sol esdevenir a tots el jugadors que hi ha hagut en el món, a la llarga perdia les orelles.

De primer es jugà tots els diners de les collites; després vengué un mas per jugar-se'l. Per fi es va quedar amb la casa del carrer Major com a única heretat.

Ell abans tenia una vella serventa —Francisqueta— molt fidel, molt fidel... Però la Francisqueta morí quan ell es trobava més agoniat de diners.

Una nit, estava ell amanint-se un miserable sopar mentre que pensava: “Ah, si jo pogués jugar...! Segur que em rescabalaria de tot el que he perdut”. Irritat, va bramar en veu alta:

—Però no tinc un clau! No tinc un clau i no podré jugar ja mai més de la vida, i em podré ací dins, i un dia em trobaran en el meu llit, ert de fam i de misèria.

Una idea esgarrifosa va creuar pel seu cervell.

—Si em feia ric altra volta —prometé en forta veu—, donaria la meua ànima al dimoni.

Com a resposta, un tro va fer tremolar la casa pairal dels Mestres fins als seus mateixos fonaments, i don Pere, esbalaït, a la mitja claredat que feia un llum d’oli, va distingir a la punta del corredor un cavaller alt, ben abillat, de refinat aspecte.

—M’heu cridat, don Pere? —va dir inclinant-se en una lleugera reverència.

Enric Valor

Rondalles valencianes

TEXT 2

Un entre tants com no aguarden i lluiten.
Un entre tants com foraden la nit.
Un entre tants com no dormen i guaiten.

Un entre tants.

Si l’amor rebentava les venes,
si l’amor, si la por, si les penes,
ja ni lliris, ni nards, ni assutzenes.

Un entre tants.

Un entre tants com trencaven els cants.
Un entre tants entre fúries i espants.
Un entre tants entre tots els amants.

Un entre tants.

Si l'amor era gràcil com l'ala,
si la vida era bona, era mala,
si el sospir, si el sonet, si la bala.

Un entre tants.

Un entre tants com es moren d'amor.
Un entre tants com foraden la nit.
Un entre tants com carreguen els morts.

Un entre tants.

Vicent Andrés Estellés

Llibre de meravelles

TEXT 3

BELLESA. No crec que tingués raó aquell respectable doctrinari antic, quan deia que no hi ha res tan agradable com contemplar la bellesa sense concupiscència. Això és una idea de vell o d'impotent: devell o d'impotent que es resigna a ser-ho. Perquè, si en contemplar un cos adorable no sentim la «concupiscència» que ens fa desitjar-lo, ¿no sentirem més aviat la ira de no sentir-la, o l'enveja dels qui la senten? Encara no he arribat a l'edat en què pugui veure'm condemnat per la naturalesa a una inapetència tan paorosa. Però, si un dia hi arribo, em consideraré ben infeliç. La concupiscència —diguin els moralistes el que vulguin— és la vida.

Joan Fuster

Diccionari per a ociosos

Fitxa 2. Activitats

1. Responen les preguntes següents:

- b) Quines són les característiques d'un text argumentatiu?
- c) Quina és l'estructura d'un text argumentatiu?
- d) En quines situacions quotidianes podeu trobar textos argumentatius?
- e) Quins recursos literaris s'utilitzen en l'assaig?
- f) Quina és la finalitat de l'assaig?

1. Observeu la Imatge 1 de la il·lustradora Flavita Banana. On veieu la ironia?

2. Llegiu els epitafis següents. Intenteu escriure un text amb ironia per al vostre epitafi.

Per exemple:

ací jau
j f
va morir
com va viure
sense ganes

Diccionari per a ociosos,
JOAN FUSTER

Fitxa 3. Activitat 10. *Influllengüers* → Només per al PR4

Per grups, heu d'imaginar que teniu un canal de divulgació literària en la plataforma YouTube. Cada setmana la dediqueu a un autor determinat i aquesta setmana parlareu de Joan Fuster.

Com a bons *influencers* que sou, heu de crear un vídeo en el qual posareu en pràctica tot allò que heu après sobre la comunicació (registre, varietat dialectal), els textos argumentatius, Joan Fuster i les tècniques discursives dels *youtubers* que ja coneixíeu. En aquest vídeo parlareu de l'assaig, concretament de l'assaig de Joan Fuster.

Com ja sabeu, els vídeos de YouTube no són improvisats, per tant, haureu de **redactar-vos un guió abans de fer l'enregistrament**, el qual haurà de seguir aquest índex.

7.2. Fitxes textos Joan Fuster

Bellesa

No crec que tingués raó aquell respectable doctrinari antic, quan deia que no hi ha res tan agradable com contemplar la bellesa sense concupiscència. Això és una idea de vell o d'impotent: de vell o d'impotent que es resigna a ser-ho. Perquè, si en contemplar un cos adorable no sentim la «concupiscència» que ens fa desitjar-lo, ¿no sentirem més aviat la ira de no sentir-la, o l'enveja dels qui la senten? Encara no he arribat a l'edat en què pugui veure'm condemnat per la naturalesa a una inapetència tan paorosa. Però, si un dia hi arribo, em consideraré ben infeliç. La concupiscència —diguin els moralistes el que vulguin— és la vida.

Diccionari per a ociosos,
JOAN FUSTER

Activitats

1. Expliqueu breument què expressa Joan Fuster en aquest text argumentant les vostres paraules.
2. Desenvolpeu el tema del qual parla Fuster. Molt important dir si esteu d'acord o no amb Fuster. Heu de tindre en compte l'ESTRUCTURA dels textos argumentatius i recordeu que per al guió/ vídeo heu d'intentar utilitzar:
 - a. Llenguatge persuasiu.
 - b. Arguments que recolzen la vostra opinió.
 - c. Preguntes retòriques.
 - d. Registre estàndard.
 - e. El text ha de semblar una conversa amb el receptor.
 - f. Connectors
 - g. Ironia

Preguntes d'orientació al tema del vostre guió/ vídeo. **NO** és necessari contestar-les totes, són perquè tingueu una idea del que podeu tractar. També podeu parlar d'altres qüestions relacionades amb la bellesa que no es mencionen a continuació però que penseu que són importants per afermar les vostres idees:

- Què és la bellesa?
- Esteu d'acord amb els arguments de Joan Fuster? Per què?
- Quin és el cànon de bellesa actual? Creieu que és l'únic?
- La bellesa i les xarxes socials.
- Quins altres cànons de bellesa s'han conegut al llarg de la història?

Contra la música

No es produirà, qualsevol dia, una reacció a favor del silenci? Trobe que anem pel camí d'una saturació alarmant. Mai la gent —les multituds— no havien tingut accés a la música sinó de tard en tard, i amb motius de festa religiosa o profana. Les classes altes, potser una mica més, però tampoc no gaire. Inventaren el gramòfon i els seus discos primitius, i això ja fou una mena de «democratització». Amb els transistors i els altres trucs més o menys electrònics, la música ha esdevingut l'aliment sistemàtic de l'orella humana. En els bancs, en les botigues, en els cementeris civilitzats, en els bars, en els trens, a tot arreu, la música us acompanya. Pel carrer, veieu individus que caminen amb els auriculars posats i els conductors de cotxes engeguen, amb el vehicle, el seu radiocasset. I no cal ni parlar dels locals especialitzats: les discoteques, per exemple. Ara no importa quina música siga: Bach o els Rolling, Mantovani o Peret, una «cobla» o un «*corrido*» de Plácido Domingo. Cadascú, probablement, s'ajusta a les seues preferències, i que Déu Nostre Senyor ens faça a tots uns sants. El cas és que vulguem-ho o no, naveguem permanentment enmig d'un «discurs sonor» qualsevol. Com que és molt fàcil de fer-ho, podríem atribuir-ne la culpa a les «multinacionals» del ram. I no ens equivocaríem... Un retorn al silenci? Serà difícil. En les àrees urbanes, el silenci no existeix. I de més a més, per a què el silenci? Hem abandonat els usos de la conversa gratuïta, i tenim por de la soledat. Tot va lligat. El problema és que «sentim» música, però no «l'escoltem».

Sagitari. Edicions Bromera
JOAN FUSTER

Activitats

1. Expliqueu breument què expressa Joan Fuster en aquest text argumentant les vostres paraules.
2. Desenvolpeu el tema del qual parla Fuster. Molt important dir si esteu d'acord o no amb Fuster. Heu de tindre en compte l'ESTRUCTURA dels textos argumentatius i recordeu que per al guió/ vídeo heu d'intentar utilitzar:
 - a. Llenguatge persuasiu.
 - b. Arguments que recolzen la vostra opinió.
 - c. Preguntes retòriques.
 - d. Registre estàndard.
 - e. El text ha de semblar una conversa amb el receptor.
 - f. Connectors
 - g. Ironia

Preguntes d'orientació al tema del vostre guió/ vídeo. **NO** és necessari contestar-les totes, són perquè tingueu una idea del que podeu tractar. També podeu parlar d'altres qüestions relacionades amb la música que no es mencionen a continuació però que penseu que són importants per afermar les vostres idees:

- Per què creieu que hi ha música en les grans superfícies (tendes de roba, grans magatzems, etc.)?
- Vos havíeu adonat que durant les rebaixes o les èpoques de més consumisme (Nadal, per exemple) la música sona més forta i té un ritme més ràpid? Per què creieu que és?
- Quin tipus de música escolteu? Per què és el que més vos agrada? Qui és el vostre cantant o grup preferits?
- Coneixeu algun grup de música en valencià? Si és així, quin? Si no n'heu escoltat mai busqueu cançons en YouTube i digueu què en penseu. Creieu que és un tipus de música que té molts adeptes?

Dimecres, 23 de novembre.
Sueca.

Qui anys passa —avui en compleixo—, dia empeny. I capgiro la dita amb un bri de malenconia...

Ve un moment de la vida en què el temps comença a no tenir importància en el còmput solemne dels «anys».

—Trenta-tres: els anys de Crist —ha vingut a dir-me una veïna relativament anciana, dona de paremiologies i de reticències.

Els «anys»!

Sí: el temps, ve un moment que esdevé apassionadament decisiu en el ritme petit, subtil, tendre, dels «dies».

Tant se val si ja tinc un any més. El «tinc»? Què vol dir «tenir» en matèria d'anys?

Penso, m'estimo més pensar que hi ha, per davant, demà: vint-i-quatre hores més. Vint-i-quatre hores possibles, oferents, prometedores.

Potser no hi haurà un despús-demà. Seria una llàstima!

Demà, tanmateix...

Diari (1952 - 1960),
JOAN FUSTER

Activitats

1. Expliqueu breument què expressa Joan Fuster en aquest text argumentant les vostres paraules.
2. Desenvolpeu el tema del qual parla Fuster. Molt important dir si esteu d'acord o no amb Fuster. Heu de tindre en compte l'ESTRUCTURA dels textos argumentatius i recordeu que per al guió/ vídeo heu d'intentar utilitzar:
 - a. Llenguatge persuasiu.
 - b. Arguments que recolzen la vostra opinió.
 - c. Preguntes retòriques.
 - d. Registre estàndard.
 - e. El text ha de semblar una conversa amb el receptor.
 - f. Connectors
 - g. Ironia

Preguntes d'orientació al tema del vostre guió/ vídeo. **NO** és necessari contestar-les totes, són perquè tingueu una idea del que podeu tractar. També podeu parlar d'altres qüestions relacionades amb complir anys, el *carpe diem* i el pas del temps que no es mencionen a continuació però que penseu que són importants per afermar les vostres idees:

- Què és per a vosaltres complir anys?
- Què és el *carpe diem*? Creieu, com Fuster, que el que importa és viure el present?
- Ara fa un any que la Covid-19 es va declarar pandèmia mundial. Considereu que aquest any l'heu aprofitat igual que l'anterior? Penseu que ha canviat la vostra manera pensar —de viure la vida—, d'aprofitar cadascuna de les 24h que té el dia, com diu Fuster?
- Eliminaríeu aquest any del «còmput solemne dels «anys» de la vostra vida? Què n'heu après?
- Recordeu l'última vegada que va eixir amb els amics amb normalitat? I l'última que va dir que no eixiríeu?
- Quines coses positives i negatives heu extret d'aquests temps?

El delicat bilingüisme valencià

Sembla que, d'alguna manera, s'ha encrespat una certa desavinença entre els literats locals que usen el català i els que s'atenen al castellà oficial i gloriós. Jo, personalment, a penes en sé res. Sóc un escriptor que es val del català i del castellà a través d'un criteri estrany, en el qual el jornal decideix. Penso, al cap i a la fi, que la qüestió no és d'«escriptors» sinó d'«idiomes». De moment, el català —o el valencià, si vostès volen— no ha obtingut de la hipotètica Democràcia vigent més facilitats que tenia amb el franquisme. Algunes més, però poques. Tota la tramoia cultural «valenciana» continua sent castellana i castellanista: a la ràdio i a la televisió, a les escoles i a la universitat, a les editorials i al cine, al teatre i als diaris. Les excepcions, excelses, són escases. Un «bilingüisme» com cal hauria de ser una «igualtat d'oportunitats». Però ni tan sols això es dona. L'hegemonia del castellà, que era automàtica amb la Dictadura, no ha deixat de ser-ho. Avui hi ha més poetes, i novel·listes, i historiadors, i economistes, i sociòlegs, que opten per escriure en valencià —o en català—: més que mai. Però, com i on? Els qui trien el castellà tenen les mil afectuoses cobertures que els proporciona la classe dominant castellanitzada i castellanista. Una «cultura valenciana» que englobi l'idioma és encara marginal...

Notes d'un desficiós,
JOAN FUSTER

Activitats

1. Expliqueu breument què expressa Joan Fuster en aquest text argumentant les vostres paraules.
2. Desenvolpeu el tema del qual parla Fuster. Molt important dir si esteu d'acord o no amb Fuster. Heu de tindre en compte l'ESTRUCTURA dels textos argumentatius i recordeu que per al guió/ vídeo heu d'intentar utilitzar:
 - a. Llenguatge persuasiu.
 - b. Arguments que recolzen la vostra opinió.
 - c. Preguntes retòriques.
 - d. Registre estàndard.
 - e. El text ha de semblar una conversa amb el receptor.
 - f. Connectors
 - g. Ironia

Preguntes d'orientació al tema del vostre guió/ vídeo. **NO** és necessari contestar-les totes, són perquè tingueu una idea del que podeu tractar. També podeu parlar d'altres qüestions relacionades amb el bilingüisme i el valencià que no es mencionen a continuació però que penseu que són importants per afermar les vostres idees:

- Creieu que la situació del valencià ha millorat massa des que Joan Fuster va escriure aquest text? Com la milloraríeu el valencià?
- Sabíeu que abans es podia veure ací la televisió catalana? (TV3) I que durant un període de temps (2013 - 2018) no vam tindre opció a veure la televisió en valencià? Per què creieu que va ser?
- Coneixeu algun programa que promocióne el valencià?
- Consumiu audiovisuals en valencià? (Televisió, cinema, sèries)
- Esteu a favor o en contra dels audiovisuals en valencià? Creieu que és una bona forma d'aprendre?
- Escolteu música en valencià? Coneixeu alguna cançó? Quina? Si no és així, busqueu-ne alguna a YouTube i digueu què en penseu.

El retorn a la bicicleta

Cada dia creix l'alarma davant els perills de l'anomenada «contaminació de l'atmosfera». I en alguns llocs, fins i tot s'han produït manifestacions als carrers, a base d'estudiants i de mares de família, per a donar a la protesta un relatiu abast espectacular. La causa del risc no és cap secret: els grans centres industrials amb els seus residus tòxics — gasos, cendres, socarrim, deixalles—, les ingents i quotidianes escombreries de les aglomeracions urbanes, i l'ús i l'abús dels vehicles que funcionen a impuls de motors d'explosió... De fet, són els mateixos avantatges del món en què vivim. Millor dit: la contrapartida d'aquests avantatges. L'incipient «benestar» generalitzat que devem a l'expansió tecnològica, d'altra banda indiscutible, comporta, de moment, l'amarga insídia d'un atac a la salut pública. I no solament és l'atmosfera el que hi ha «contaminat»: també els rius i les mars, i les terres —d'això encara no en parlen—, i, al capdavant, la flora i la fauna, incloent-hi la nostra pròpia espècie.

Hi hagué un temps en què, per a representar decorativament el progrés material en les nostres societats, els dibuixants, els poetes i els regidors de vocació oratòria solien acudir a la imatge de les xemeneies i les seues fumeroles. El fum era com una bandera d'alegria i de treball: el fum industrial, s'entén. Ara els mites canvien: sorgeix de nou el cromo bucòlic, encara que bastant trastocat, amb platges solelloses, bungalows dotats de piscina, excursions de diumenge, càmpings mesquins i totes les altres estampes de «retorn a la naturalesa».

I vet ací el que sembla que es pretén insinuar: el «retorn a la naturalesa» hauria de ser un «retorn a la bicicleta». Literalment. He vist fotografies de piquets de manifestants — llunyans, és clar: no recorde si a Londres o Nova York—, que, per a formalitzar la seua protesta, no solament exhibien els cartells manuscrits propis del cas, sinó que muntaven en velocípede. Sí: unes tindríssimes bicicletes venien a encarnar l'esperança de salubritat en la respiració del veïnat de les ciutats enormes. Amb una bicicleta es pot anar i venir d'un lloc a l'altre: a la universitat, a l'oficina, als consells d'administració, a les visites o les compres, al banc, a practicar l'amor o la tertúlia intel·lectual, etcètera. La il·lusió no pot ser més pueril. És un càlcul fals. Els carrers de la civilització occidental i cristiana estan condemnats a rebre cada vegada més monòxid de carboni, i uns altres monòxids i biòxids expel·lits per les màquines de tràfec habitual... El remei no és la bicicleta, per descomptat.

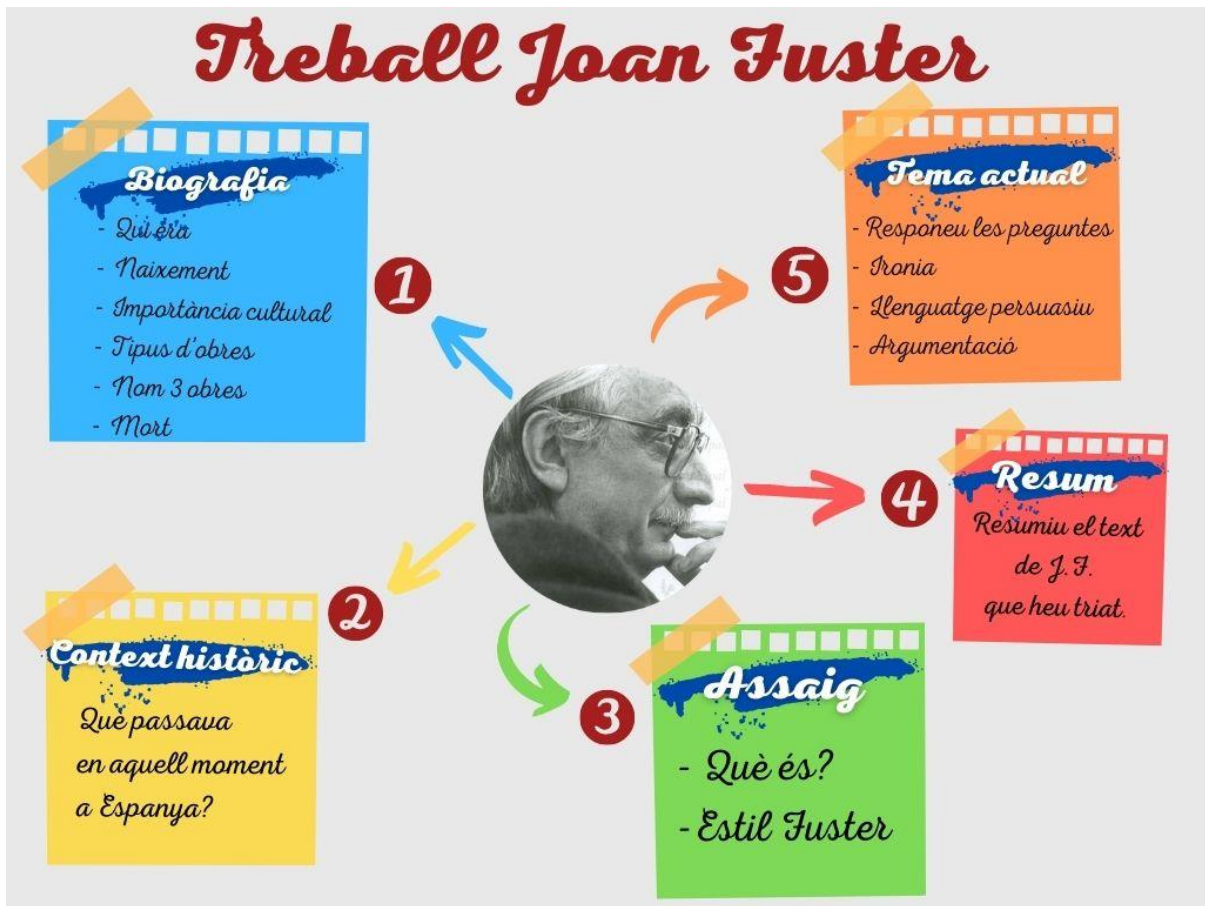
Activitats

1. Expliqueu breument què expressa Joan Fuster en aquest text argumentant les vostres paraules.
2. Desenvolpeu el tema del qual parla Fuster. Molt important dir si esteu d'acord o no amb Fuster. Heu de tindre en compte l'ESTRUCTURA dels textos argumentatius i recordeu que per al guió/ vídeo heu d'intentar utilitzar:
 - a. Llenguatge persuasiu.
 - b. Arguments que recolzen la vostra opinió.
 - c. Preguntes retòriques.
 - d. Registre estàndard.
 - e. El text ha de semblar una conversa amb el receptor.
 - f. Connectors
 - g. Ironia

Preguntes d'orientació al tema del vostre guió/ vídeo. **NO** és necessari contestar-les totes, són perquè tingueu una idea del que podeu tractar. També podeu parlar d'altres qüestions relacionades amb l'ecologisme que no es mencionen a continuació però que penseu que són importants per afermar les vostres idees:

- Considereu que s'han complert les prediccions de Fuster, tenint en compte quan les va escriure?
- Quins canvis mediambientals observeu actualment?
- Quin impacte poden tenir aquests canvis en la salut de les persones? I dels altres éssers vius?
- Quines accions feu quotidianament per intentar pal·liar el canvi climàtic?
- Creieu que estem a temps de revertir els efectes?
- Com milloraríeu aquesta situació d'emergència?
- Coneixeu algun o alguna activista?
- La ingesta de carn i les emissions de carboni. És el vegetarianisme la solució?

7.3. Mapa conceptual Unitat Didàctica

7.4. Fitxes coavaluació PR4

Avaluació dels membres de l'equip

1. Llegiu atentament els criteris d'avaluació i poseu una creu en la casella segons el que considereu.

1 = Molt poc

2 = Poc

3 = Molt

4 = Moltíssim

Nom de l'equip: _____

ALUMNE/A	CRITERIS	1	2	3	4
...	S'ha esforçat en el treball.				
	Ha demostrat ser respectuós/osa amb els membres de l'equip.				
	Ha ajudat els companys quan algú no sabia realitzar alguna tasca.				
	Promou la unió de l'equip.				
	Escolta les opinions de la resta i és capaç de dialogar per arribar a un acord.				

ALUMNE/A	CRITERIS	1	2	3	4
...	S'ha esforçat en el treball.				
	Ha demostrat ser respectuós/osa amb els membres de l'equip.				
	Ha ajudat els companys quan algú no sabia realitzar alguna tasca.				
	Promou la unió de l'equip.				
	Escolta les opinions de la resta i és capaç de dialogar per arribar a un acord.				

ALUMNE/A	CRITERIS	1	2	3	4
...	S'ha esforçat en el treball.				
	Ha demostrat ser respectuós/osa amb els membres de l'equip.				
	Ha ajudat els companys quan algú no sabia realitzar alguna tasca.				
	Promou la unió de l'equip.				
	Escolta les opinions de la resta i és capaç de dialogar per arribar a un acord.				

2. Responen aquestes preguntes individualment per millorar el treball.

1. Com vos heu sentit fent aquest treball?

2. Quines dificultats heu tingut?

3. Què es podria millorar? Com?

7.5. Taula avaluació grups (per a la professora) PR4

Rúbrica professora

Vídeo					
	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4	Grup 5
Inclou una presentació.					
Participen tots els membres del grup.					
Utilitza ironia.					
Argumenten les seues idees.					
Han debatut a classe per defensar les seues postures.					
Utilitzen llenguatge estàndard.					
Parlen en valencià.					
Inclouen un acomiadament.					
El vídeo s'ajusta al temps que s'ha demanat.					
El treball ha sigut cooperatiu.					
TOTAL					

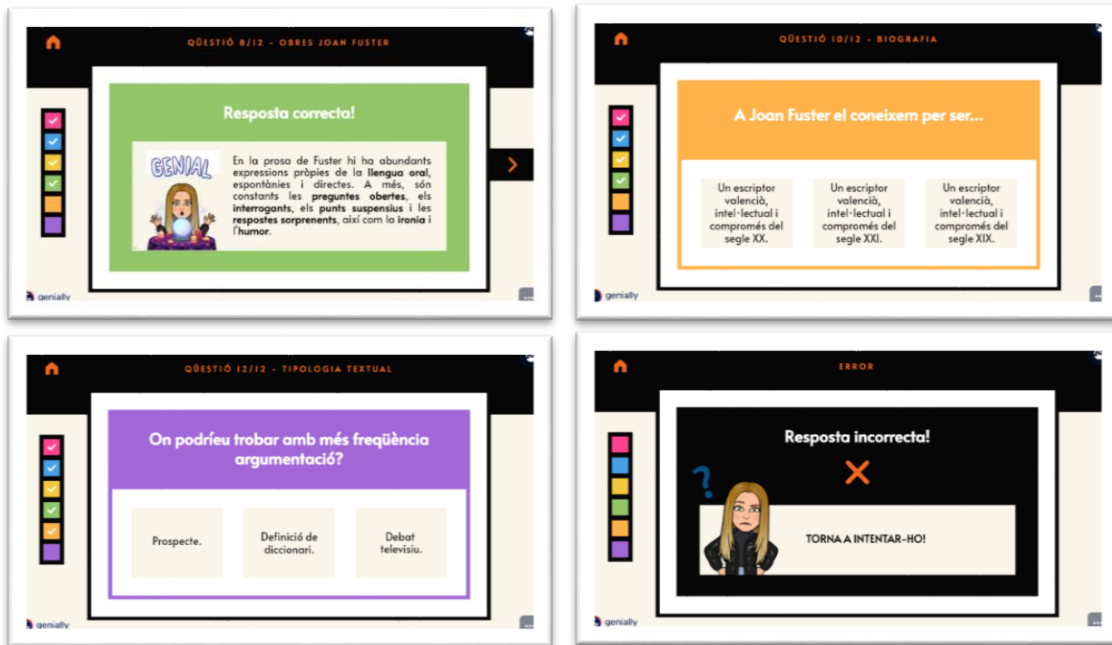
Text escrit					
	Grup 1	Grup 2	Grup 3	Grup 4	Grup 5
Ha inclòs totes les parts de l'índex.					
Utilitza llenguatge persuasiu.					
Utilitza ironia.					
Argumenten les seues idees.					
Utilitzen llenguatge estàndard.					
Escrit en la mateixa varietat (oriental/occidental)					
Han corregit les faltes d'ortografia.					
Estructura text argumentatiu.					
Inclou totes les parts de l'índex					
TOTAL					

7.6. Avaluació individual alumnes UD completa

Alumne/a	Epitafi (1p)	Trivial (1p)	Guió (3p)	Vídeo (2p)	Avaluació companys (1p)	Avaluació profe (1p)	Total (sobre 10)	Actitud (1p)
Alumne 1	0,9	0,6	2,7	2	0,7	0,6	8,3	1
Alumne 2	1	0,6	2,4	2	0,95	0,9	8,7	1
[...]	-	-	-	-	-	-	-	-
Alumne 14	0	0	0	0	0	0	0,4	0,4

7.7. Trivialencià

<https://view.genial.ly/6043ce08b965e10d64c704b8/interactive-content-trivial-tfm>

7.8. Enllaços vídeos Activitat 9 PR4

1. Juliana Canet: J Balvin, Colores i la literatura catalana

<https://www.youtube.com/watch?v=FJakaX9Ivyc>

2. Juliana Canet: recomano llibres de Rodoreda a les meves *influencers* preferides

https://www.youtube.com/watch?v=eayGr8MX_J0

7.9. Infografia Activitat 11

ENTREVISTA PER A UN PROGRAMA DE TV

JOAN FUSTER

Assagista, intel·lectual i referent cívic valencià

ATENCIÓ: el vídeo ha de durar entre 5 i 8 minuts, tots heu de participar i heu de simular una entrevista de televisió. Podeu buscar informació complementària sobre Fuster per ampliar els vostres coneixements i fer-la més interessant.

SITUACIÓ IMAGINÀRIA 1

SEGLE XX

Imagineu que sou periodistes contemporanis de Joan Fuster, és a dir, viviu en la mateixa època que ell i que vos conviden a un programa de televisió per entrevistar-lo. Penseu que és un home molt interessat per la promoció del català, ha escrit molts llibres exitosos i que l'audiència ha de saber-ne més sobre ell.

SITUACIÓ IMAGINÀRIA 2

SEGLE XXI

En l'actualitat, es fa un programa de televisió per recordar la figura de Joan Fuster. Tots convidats sou experts sobre la vida d'aquest escriptor i acudiu al programa per recordar-lo i per explicar algunes situacions destacables que va haver de viure.

<h3>EL PRESENTADOR</h3> <p><i>La persona que tinga el rol de presentador farà a la vegada de moderador. haurà de fer una breu presentació dels convidats, serà qui donarà el torn de paraula i vigilarà que totes les intervencions tinguin més o menys la mateixa durada. A més, no ha d'oblidar de donar-los la benvinguda al programa.</i></p>	<h3>EL PRESENTADOR</h3> <p><i>La persona que adoptarà aquest rol serà l'encarregada de donar la benvinguda als experts i fer una introducció sobre ells perquè l'audiència els conega i també una breu introducció sobre Joan Fuster. A més, també serà l'encarregat de fer les preguntes als experts que han acudit al programa i vigilar que totes les intervencions tinguin més o menys la mateixa durada Així doncs, haurà de preparar preguntes interessants perquè l'audiència no canviï de canal.</i></p>
<h3>ELS CONVIDATS</h3> <p><i>1. Els col·laboradors/ periodistes. Hi haurà tres persones que tindran el rol de periodistes. Aquestes persones hauran de tindre unes preguntes preparades amb anterioritat per a Joan Fuster. Important: no podeu repetir-les!</i></p> <p><i>2. Joan Fuster. La persona amb el rol de Fuster haurà de respondre les preguntes dels periodistes argumentant i utilitzant un poc la ironia. Ha de ser informació veraç i en primera persona.</i></p>	<h3>ELS CONVIDATS</h3> <p><i>Com a experts en la matèria que sou, sabeu respondre perfectament totes les preguntes que vos planteja el presentador. Així doncs, reviseu bé la biografia de Joan Fuster; la vostra reputació com a experts estarà en el punt de mira.</i></p>
<p>ALERTA: INDEPENDENTMENT DE LA SITUACIÓ ESCOLLIDA, HEU D'UTILITZAR UN REGISTRE I UN VOCABULARI ADEQUAT AL CONTEXT!</p>	

7.10. Normes del concurs

Normes del concurs

1. Quan participen de forma individual, els participants no podran rebre l'ajuda dels altres concursants ni dels membres de l'equip.
2. Després de cada prova hi haurà cinc minuts per explicar la prova següent.
3. Els alumnes hauran d'esperar fins al final de l'explicació per fer preguntes.
4. En les proves cooperatives, només el portaveu podrà respondre en veu alta les preguntes.
5. El portaveu serà l'encarregat de facilitar la resposta col·lectiva en veu alta, escriure el dictat i muntar el puzzle final.

6. En la prova del *Trivialencià*, els portaveus tindran 10 segons per resoldre la pregunta. Si no l'encerten o s'esgota el temps, el torn de paraula passarà al següent grup automàticament.
7. En la prova *De pare músic, fill ballaor*, les paraules amb faltes d'ortografia ni descomptaran ni comptaran com a resposta vàlida.
8. Durant la prova *Qui no corre, vola*, els alumnes corredors hauran d'esperar fins que l'alumne escriptor els done permís per eixir.
9. En la prova *El trencaclosques final*, per demostrar que, efectivament, totes les respostes són correctes i que han resolt els exercicis dels codis QR, els alumnes hauran de fer una captura de pantalla a la resposta correcta de cada exercici del codi QR.
10. Per cada prova, el primer equip obtindrà 20 punts, el segon 15, el tercer 10, el quart 5 i el cinqué 1.

7.11. Lletra cançó amb buits i solucionari

HISTÒRIA D'UN MÓN ALTERNATIU, Andreu Valor

Pantalons _____, _____ al nas, rastes al cap,
al casal fomenta com canviar les coses.

Abandona la _____ que li aporta el seu sofà,
sap aprofitar el màxim de les hores.

Ella hippy, tendra...no es perd cap concert d'*ska*.

Només té temps per a pensar que la rescaten!

Ha canviat l'_____ per aprendre català,
pregona la llibertat de tot un poble!

Han creuat mirades però mai no s'han atrevit
a canviar alguns versets i unes _____.

Ell espera perquè arribe una data especial
i ha pensat que el 9 d'octubre és entranyable.

Sepulcral silenci, respecte d'enamorats.

A ulls externs de radicals els dictaminen,
per obviar algunes normes, per no creure en _____
perquè continuant igual no poden viure.

I sols volen fugir de la misèria,

_____/12

D'una _____ condemna capital.

La coherència els ha ensenyat l'alternativa a tanta angoixa
Per no seguir el camí dels afectats!

Per Sant Agustí ell comença a manifestar,
punys en alt perquè creu en un país lliure!
Però no pot evitar _____ la vista per cercar
a eixa criatura que el seu cor ocupe.

Ella no ha dormit tres nits pensant que hui el _____,
s'ha arreglat més que mai en la seua vida.
I anit va escriure una nota sense aconseguir signar
amb _____ perquè sospite qui l'estima!

Muixerangues i càntics per clamar.
I ara al "Terra" perquè la nit és llarga.
Refugiat de la resta ell _____ amb ansietat
una història que siga com la somiada.

Mitja nit, aigua a cànters i ací està,
ben mullada, no troba la vergonya.
Ell l'abriga amb la senyera, ha subornat l'obscuritat
per _____ que el seu cor fa temps que és d'ella!

Solucionari

HISTÒRIA D'UN MÓN ALTERNATIU, Andreu Valor

Pantalons bossuts, pírcing al nas, rastes al cap,
al casal fomenta com canviar les coses.
Abandona la ruïna que li aporta el seu sofà,
sap aprofitar el màxim de les hores.

Ella hippy, tendra...no es perd cap concert d'ska.
Només té temps per a pensar que la rescaten!
Ha canviat l'enginyeria per aprendre català,
pregona la llibertat de tot un poble!

Han creuat mirades però mai no s'han atrevit
a canviar alguns versets i unes cassalles.
Ell espera perquè arribe una data especial
i ha pensat que el 9 d'octubre és entranyable.

Sepulcral silenci, respecte d'enamorats.
 A ulls externs de radicals els dictaminen,
 per obviar algunes normes, per no creure en majestats
 perquè continuant igual no poden viure.

I sols volen fugir de la misèria,
 D'una hipnòtica condemna capital.

La coherència els ha ensenyat l'alternativa a tanta angoixa
 Per no seguir el camí dels afectats!

Per Sant Agustí ell comença a manifestar,
 punys en alt perquè creu en un país lliure!
 Però no pot evitar alçar la vista per cercar
 a eixa criatura que el seu cor ocupe.

Ella no ha dormit tres nits pensant que hui el veurà,
 s'ha arreglat més que mai en la seua vida.
 I anit va escriure una nota sense aconseguir signar
 amb desig perquè sospite qui l'estima!

Muixerangues i càntics per clamar.
 I ara al "Terra" perquè la nit és llarga.
 Refugiat de la resta ell repassa amb ansietat
 una història que siga com la somiada.

Mitja nit, aigua a cànters i ací està,
 ben mullada, no troba la vergonya.
 Ell l'abriga amb la senyera, ha subornat l'obscuritat
 per confessar-li que el seu cor fa temps que és d'ella!

7.12. Rúbrica article assagístic

ALUMNE/A	CRITERIS	1	2	3	4	PUNTS
...	Segueix l'estructura de l'assaig periodístic.					
	Coneix i usa les regles del sistema de la llengua.					
	Utilitza un registre adequat.					
	Ha utilitzat recursos d'ironia.					
	Ha relacionat el text amb un tema actual.					
	Selecció i organització de la informació					

	Utilitza recursos per cohesionar el text					
--	--	--	--	--	--	--

7.13. Rúbrica entrevista

GRUP	QUÈ S'AVALUA?	No s'adequa 0.25	Acceptable 0.5	Bon nivell 0.75	Excel·lent 1	PUNTS
...	Aspectes lingüístics.	Fan molts errors. Dificil d'entendre.	Els errors no dificulten la comprensió.	Fluid i clar, tot i que fan algun error lleu.	Dominen la llengua i, a més, fan pauses per millorar la comprensió.	
	Utilitzen un registre adequat.	El registre no s'adapta al context.	Alguns participants no utilitzen un registre adequat.	Registre adequat excepte en algunes ocasions.	Registre adequat en tot moment.	
	Les preguntes i les respostes són adequades.	No s'han preparat les preguntes.	Algunes preguntes són improvisades i dificulten que el receptor responga correctament.	Preguntes preparades tot i que alguna volta no es responen correctament.	Preguntes preparades i respostes ben argumentades.	
	Treball en grup.	Cadascú ha preparat la seua part i no hi ha cohesió.	Han col·laborat mínimament.	Les parts individuals estan relacionades entre si.	L'entrevista mostra que s'ha preparat conjuntament.	
	Organització del contingut.	Confús, incomplet i sense direcció clara. No s'entén el contingut.	Han oblidat alguna part de l'entrevista però s'entén.	L'organització és adequada i té una direcció clara.	Han fet una introducció, han organitzat bé els torns de paraula i també han fet una conclusió/ un acomiadament. Mostra una planificació acurada.	
	Elements paralingüístics	Els moviments del cos demostren nerviosisme;	Alguns moviments no acompanyen el discurs i demostren que	Poques ocasions on es mostren distrets i deixen	Tenen contacte visual amb l'audiència i entre ells; mostren un	

		no gesticulen; no es miren entre ells ni tampoc tenen contacte amb l'audiència.	estan nersiosos; observen els companys ocasionalment; gesticulen poc però s'entén el que diuen.	d'interactuar entre ells; gesticulen i controlen els moviments del cos en gran part de les intervencions.	control total dels moviments del cos i la gesticulació, els quals acompanyen el discurs; no es mostren nerviosos predomina naturalitat.	
--	--	---	---	---	---	--

7.14. Rúbrica avaluació concurs

EQUIPS	TRIVIALENCIÀ	DEFINICIÓ FANTASMA	DE PARE MÚSIC...	QUI NO CORRE, VOLA	TRENCACLOSQUES FINAL	TOTAL
	Puntuació	Puntuació	Puntuació	Puntuació	Puntuació	=
Grup 1						
Grup 2						
Grup 3						
Grup 4						
Grup 5						

7.15. Rúbrica reportatge

<https://sites.google.com/site/jaumemorellpons/llengua/escriptura/rubrica-treball-escrit?overridemobile=true>

Aspectes	just 1	Acceptable 2	Bon nivell 3	Excel·lent 4	Pu nts
Contingut	Informació a un nivell molt simplista	El contingut mostra que s'ha entès el que s'ha treballat	La informació és força clara mostra una certa reflexió sobre el tema	La informació és excel·lent: s'ha entès el tema, hi ha reflexions i conclusions	
Organització del contingut	Confús, incomplet i sense una direcció clara	Les diferents seccions tenen continguts però no hi ha relació ni transició entre ells	L'organització és adequada i estan relacionades entre si	Mostra una planificació acurada que dóna una seqüència lògica i clara	
Aspectes lingüístics	Molts errors. Dificil d'entendre	Adequat malgrat alguns errors	Fluid i clar malgrat alguns errors	Fluid i amb bon nivell lingüístic	
Presentació	Poc elaborada. Poc visual. No fa servir imatges, gràfics, enllaços, etc.	La presentació és correcta però poc atractiva	La presentació és acurada i visual	La presentació està força treballada i és molt atractiva visualment	
Treball de grup	Treball massa individual. No hi ha relació entre les seccions	S'aprecia una mica de col·laboració en l'estructura global	Les tasques individuals estan relacionades entre si	El document mostra discussió i planificació conjunta	

7.16. Taula avaluació individual

	Epitafi (0,5p)	Article assagístic (2p)	Entrevista (4p) +0,5 votació	Reportatge revista (1p)	Concurs (1p)	Avaluació companys (0,5p)	Actitud (1p)	TOTAL
Alumne/a 1								
Alumne/a 2								
[...]								
Alumne/a 25								

7.17. Rúbrica coavaluació alumnes

ALUMNE/A	CRITERIS	1	2	3	4
	Ha contribuït al treball en equip.				
	Ha demostrat ser respectuós/osa amb els membres de l'equip.				

	Ha ajudat els companys quan algú no sabia realitzar alguna tasca.				
	Promou la unió de l'equip.				
	Escolta les opinions dels demés i és capaç de dialogar per arribar a un acord.				